

BBT Financiën en Begroting Begrotingsopmaak 2025

Ben Weyts

Vlaams Minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

I. INHOUDSTAFEL

Inhoud	
I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	3
III. SAMENVATTING.....	4
IV. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA	5
V. BELEIDSVELD I. BUDGETTAIR BELEID.....	7
1. Enig inhoudelijk structurelement: budgettair beleid.....	7
1.1. Strategische doelstellingen	8
1.2. Operationele doelstellingen.....	9
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	12
VI. BELEIDSVELD II. FISCALITEIT	22
1. Enig inhoudelijk structurelement: fiscaliteit.....	22
1.1. Strategische doelstellingen	22
1.2. Operationele doelstellingen.....	24
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	27
VII. BELEIDSVELD III. FINANCIËLE OPERATIES	41
1. Enig inhoudelijk structurelement: financiële operaties.....	41
1.1. Strategische doelstellingen	41
1.2. Operationele doelstellingen.....	42
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	42
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	43
VIII. BELEIDSVELD IV. BOEKHOUDING	54
1. Enig inhoudelijk structurelement: boekhouding	54
1.1. Strategische doelstellingen	55
1.2. Operationele doelstellingen.....	55
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	56
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD ...	60
1. Apparaatskredieten	60
1.1. Departement Financiën en Begroting	60
1.2. Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)	63
2. Thema-overschrijdend	65
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN	75
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	77
X. BIJLAGE META-DATA INDICATOREN.....	79

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Vlaanderen kijkt de budgettaire uitdagingen recht in de ogen. Als enige entiteit hebben we de ambitieuze doelstelling om onze begroting in evenwicht te brengen tegen 2027. Onderweg scheppen we – onder meer in deze toelichting bij het beleid en de begroting - transparantie over de stand van zaken en de maatregelen die we nemen.

We schakelen snel, want er valt geen tijd meer te verliezen. Ik voorzie daarom al in 2025 de implementatie van een reeks gerichte ingrepen. Daarnaast start ik meteen met de onderzoeks-, verbeter- en optimaliseringsprocessen die we later in de legislatuur nodig gaan hebben om onze verdere beleidsplannen door te voeren. Zo start mijn administratie meteen met de opmaak van verschillende concrete architectuurvoorstellen, bijvoorbeeld om de mobiliteitsfiscaliteit te hervormen of een verbeterd boekhoudsysteem voor de hele Vlaamse overheid op te zetten. Uiteraard voer ik nieuw beleid ook zo snel mogelijk uit. Zo verlaagt het tarief van het verkooprecht voor de enige woning al in 2025 van 3% naar slechts 2% en laten we ook zo snel mogelijk diverse ineffectieve, inefficiënte of zelfs nefaste fiscale voordelen uitdoven. Goed begonnen is half gewonnen.

Een aantal belangrijke rode draden voor 2025 én de jaren die erop volgen. We zullen elke euro belastinggeld meermaals omdraaien. We zullen kritisch kijken naar onze eigen uitgaven en naar de subsidies die we verstrekken. We zullen durven bijsturen waar het Vlaamse beleid – ondanks goede bedoelingen – sputtert. We kiezen ook meer dan ooit voor een prestatiegeïnfomeerde begroting en een doorgedreven evaluatiecultuur. Er komen heldere investeringsagenda's en diepgaande uitgaven- en inkomstentoetsingen.

Vlaanderen claimt daarnaast een sterke positie en een eigen stem in het EU-beleid. We leveren een zichtbare bijdrage aan het eerste Belgische budgettaire-structurele plan. We borgen de Europese financieringsstromen. Daarbij hebben we extra aandacht voor de coördinatie van betaalaanvragen en rapporteringen inzake RRF. Voor de RRF-uitbetalingen aan alle overheden in dit land is het ook cruciaal dat Vlaanderen voldoet aan de transversale projectmijlpalen in het kader van de *Protection of the Financial Interest of the Union* (ex ante controle belangenconflicten, dubbelfinanciering, anti-fraudestrategie). We starten ook zo snel mogelijk met het onderzoek naar de vereenvoudiging van de overheidsstructuur en de omzetting van de Europese begrotingsregels

Deze BBT voor 2025 is uiteraard slechts het begin. Er ligt nog heel veel werk op het schap. En we mogen ons – allicht zelfs op korte termijn – nog verwachten aan nieuwe problemen, nieuwe cijfers en nieuwe tekorten die we op dat moment zullen moeten counteren met extra inspanningen. Er wachten mij en zeker ook mijn collega-ministers nog serieuze uitdagingen, die soms nu al bekend zijn en soms ook nog niet. Maar we weten wel waarom we het moeten doen. We doen het voor de Vlamingen van vandaag en die van morgen. Hun toekomst staat of valt met gezonde overheidsfinanciën, met een stevige basis voor ons welzijn, met een sterk vermogen om crisissen te trotseren.

Als u net als de Vlaamse Regering niet wil weggijken van de budgettaire uitdagingen, dan nodig ik u uit om dit document met veel aandacht te lezen.

III. SAMENVATTING

Het Beleidsdomein Financiën en Begroting zet zich in voor een solide en toekomstbestendig financieel beleid. Die inspanningen zijn ingegeven vanuit duidelijke doelstellingen: het bereiken van een structureel begrotingsevenwicht met voldoende investeringen, het verbeteren van de fiscale rechtvaardigheid, het optimaliseren van de financiële processen en het waarborgen van een transparante en performante boekhouding.

De Vlaamse Regering streeft naar structureel begrotingsevenwicht tegen 2027 als fundament voor stabiliteit en welzijn, nu en in de toekomst. Dat wordt duidelijk vertaald uit het beleidsveld 'Budgettair Beleid'. Om een evenwicht te bereiken, werken we op verschillende fronten. Zo gebruiken we de Vlaamse uitgavennorm als budgettair kompas en bouwen we verder aan een solide evaluatiecultuur.

Op Europees vlak wil Vlaanderen, gezien de toenemende invloed van Europese besluitvorming, een sterkere stem krijgen door de vertegenwoordigingsregeling in de Raad van de EU aan te passen. In lijn met het herziene kader voor economische *governance* dragen we bij aan het eerste Belgische budgettair-structurele plan. Daarnaast houden we vanuit dit beleidsdomein de voortgang van België in de 'buitensporigtekortprocedure' nauwlettend in de gaten.

Met digitale systemen zoals BCT optimaliseert de administratie haar rapportagecapaciteit en levert zij actuele, geconsolideerde financiële gegevens. Vlaanderen zet hiermee in op een robuust financieel beleid, gericht op transparantie, innovatie en strategische samenwerking, zowel binnen als buiten de landsgrenzen.

Binnen het beleidsveld 'fiscaliteit' streven we naar een belastingstelsel dat eenvoud en rechtvaardigheid verenigt, en tegelijkertijd een antwoord biedt op actuele maatschappelijke uitdagingen. Zo spelen we enerzijds in op problemen zoals de krappe woningmarkt, de noodzakelijke vergroening van het wagenpark en de daarbij optredende belastingerosie, en de hoge erf- en schenkbelasting. Ook sluiten we fiscale achterpoortjes die het vertrouwen in ons stelsel ondermijnen. Die uitdagingen pakken we aan binnen de mobiliteitsfiscaliteit, het verkooprecht en de erf- en schenkbelasting. We verlenen de verdachte periode in de erfbelasting en onderzoeken ook hoe we de fiscale boetes kunnen milderen.

Mijn administratie houdt ook nationale en internationale evoluties nauwgezet in de gaten, om snel en effectief in te spelen op relevante veranderingen en de belangen van de Vlaamse bevolking te waarborgen.

De klemtoon bij het beleidsveld 'Financiële Operaties' ligt op het ontwikkelen van een evenwichtige financieringsstrategie voor Vlaanderen. In 2025 gaan we samen met het schuldcomité de risico's van de schuldportefeuille grondig analyseren en optimaliseren we ons kasbeheer. Een gunstige rating staat daarbij voorop, waarbij we een breed scala aan financieringsinstrumenten strategisch inzetten, zoals het EMTN-programma en duurzame obligaties. Voor grote projecten, zoals het Oosterweelproject, schakelen we de EIB in.

Binnen het beleidsveld 'Boekhouding' zetten we nog sterker in voor op een performante en transparante boekhouding. Verdere standaardisatie van processen moet de efficiëntie verhogen. Een stevige investering in ons toekomstgericht financieel systeem moet de financiële rapportages robuuster en inzichtelijker maken. Met een sterke focus op procesoptimalisatie, datakwaliteit en risicobeheersing streven we naar een financieel systeem dat voldoet aan de hoogste normen van integriteit en transparantie.

IV. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA

TOTAAL - FINANCIËN EN BEGROTING, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	VAK	VEK
BA 2024	51.135.820	4.440	6.730.602	7.250.594
Bijstelling BO 2025	2.366.922	176	821.711	905.073
BO 2025	53.502.742	4.616	7.552.313	8.155.667

PROGRAMMA CC - BUDGETTAIR BELEID

(duizend euro)

	AO	TO	VAK	VEK
BA 2024	32.922.738	1.550	507.946	507.946
Bijstelling BO 2025	1.157.458	0	102.331	102.331
BO 2025	34.080.196	1.550	610.277	610.277

PROGRAMMA CD - FISCALITEIT

(duizend euro)

	AO	TO	VAK	VEK
BA 2024	17.574.234	2.890	1.756.697	1.757.197
Bijstelling BO 2025	1.042.182	176	-32.763	-32.763
BO 2025	18.616.416	3.066	1.723.934	1.724.434

PROGRAMMA CE - FINANCIËLE OPERATIES

(duizend euro)

	AO	TO	VAK	VEK
BA 2024	586.158	0	4.458.190	4.977.238
Bijstelling BO 2025	213.172	0	750.356	833.718
BO 2025	799.330	0	5.208.546	5.810.956

PROGRAMMA CF - BOEKHOUDING

(duizend euro)

	AO	TO	VAK	VEK
BA 2024	52.690	0	7.769	8.213
Bijstelling BO 2025	-45.890	0	1.787	1.787
BO 2025	6.800	0	9.556	10.000

V. BELEIDSVELD I. BUDGETTAIR BELEID

1. Enig inhoudelijk structurelement: budgettair beleid

Binnen het beleidsveld budgettair beleid is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond het budgettair beleid en de begroting, waaronder:

- Opmaak begroting;
- Opmaak meerjarenraming;
- Opmaak monitoring;
- Opmaak begrotingsakkoorden en -adviezen;
- Opvolging Europese dossiers;
- Coördinatie ESR-problematiek;
- Projecten in het kader van een leesbare begroting: transparantie en prestatiebegroting;
- Uitbouw van een BCT teneinde de rapporteringsmogelijkheden inzake begrotingsopmaak en -uitvoering beter op elkaar af te stemmen en uit te breiden.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	ESR-vorderingensaldo Vlaamse overheid
Definitie	ESR-saldo volgens economische hergroepering: het verschil tussen de ESR-ontvangsten en de ESR-uitgaven.
Laatste gekende waarde	Het ESR-vorderingensaldo Vlaamse overheid in 2022 zoals berekend door de Hoge Raad voor Financiën, bedroeg -2,6 miljard euro. Het door het Departement FB berekende ESR-vorderingensaldo bedroeg bij Begrotingsopmaak -3,7 miljard euro (na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling: -2,6 miljard euro).
Streefwaarde	Een ESR-vorderingensaldo in evenwicht.
Beleidsmatige relevantie	Het ESR-vorderingensaldo is een belangrijke norm voor de begrotingen van de lidstaten van de Europese Unie. ESR is de Europese standaard voor nationale en regionale rekeningen en is daardoor Europees vergelijkbaar. ESR werd geactualiseerd in 2010 (ESR 2010). Het ESR-vorderingensaldo beperkt zich niet tot de BBT FB. Het vorderingensaldo wordt uitgedrukt voor het geheel van de Vlaamse deelstaatoverheid. De BBT FB is met name interessant om meer inzicht te krijgen in de belangrijkste ontvangsten die bijdragen aan het ESR-vorderingensaldo en een aantal uitgaven die bij FB worden begroot zoals de rente-uitgaven, indexprovisie of een centrale provisie. Bij een vorderingenoverschot (als dat saldo positief is) beschikt een sector (in dit geval de Vlaamse overheid) over financieringscapaciteit. Dat geeft de mogelijkheid om andere sectoren te financieren of om bestaande schuld te verminderen. Is dat saldo negatief (vorderingentekort), dan moet een sector lenen bij andere sectoren om zijn werking te verzekeren (financieringsbehoefte).
Budgettaire relevantie	Het ESR-vorderingensaldo wordt uitgedrukt voor het geheel van de Vlaamse deelstaatoverheid
Bronnen	Website van het Departement FB:

	https://fin.vlaanderen.be/begroting/in-cijfers/vorderingensaldo/ https://fin.vlaanderen.be/uitvoering/de-vlaamse-rekeningen-uitgelegd Instituut voor Nationale Rekeningen: https://inr-icn.fgov.be/nl Nationale Bank: https://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=CGDS1312 Zie Statistiek Vlaanderen voor bijkomende info: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/overheidsfinancien/saldo-van-ontvangsten-en-uitgaven

Vanaf 2025 wordt in het kader van het Europese begrotingskader de netto nominale primaire uitgavengroei een belangrijke outputindicator voor de begroting(suitvoering).

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Meer duurzame openbare financiën

De ambitie van de Vlaamse Regering en van mezelf als minister bevoegd voor de begroting is kristalhelder. In 2027 is de begroting in evenwicht na correcties en vóór aftoetsing van de begrotingsdoelstelling. De daaropvolgende jaren wordt die ambitie niet teruggeschroefd. Om die ambitie te realiseren, heeft de Vlaamse Regering de nodige maatregelen genomen die al vanaf 2025 effect ressorteren. De ambitie van het begrotingsevenwicht houdt echter meer in dan het bereiken van de zwarte nul, en heeft ook een economisch en maatschappelijk belang. Een begroting in evenwicht is immers de beste garantie op welvaart en welzijn voor de huidige en de toekomstige generaties.

SD. 2. Een (wetenschappelijk) onderbouwd beleid waarbij beleid en begroting beter op elkaar zijn afgestemd

Indicatoren met bijbehorende streefwaarden en andere vormen van prestatie-informatie spelen een belangrijke rol bij het prestatiegeïnfomeerd begroten, zowel om beleidskeuzes te onderbouwen als om budgettaire keuzes te verantwoorden. Daarom blijft het Departement FB samen met de Vlaamse Statistische Autoriteit inspanningen leveren om de kwaliteit van die prestatie-indicatoren op te trekken. Zij doen dat aan de hand van kennisdeling tijdens bv. workshops, waarbij de OESO-aanbevelingen met betrekking tot de soort en het aantal indicatoren inhoudelijk richtinggevend zijn. Daarnaast werkt het Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 als VO-brede katalysator. Concrete inzetbaarheid van statistieken en datareeksen maakt cijfers bovendien levend en interessant.

De resultaten op het terrein moeten alvast in de volgende beleids- en begrotingstoelichtingen zichtbaar worden. Maar niet enkel in die documenten moeten we winst zien. Kwaliteitsvollere indicatoren en andere prestatie-informatie hebben ook een duidelijk en gekend nut op het vlak van beleidsevaluaties. Daarom betrekken we ook de beleidsevaluatoren van de Vlaamse overheid bij de kennisdeling rond indicatoren. We verliezen hierbij de mogelijkheden tot kruisbestuiving tussen de verschillende betrokken partijen niet uit het oog.

Binnen het spectrum van beleidsevaluaties staan de evaluaties van subsidie(kader)s hoog op de agenda. De voorbije regeerperiode werden al belangrijke stappen gezet om tot meer transparantie en doelmatigheid van subsidies te komen. Deze regeerperiode zetten we de werkzaamheden verder. In naleving van het VCO-decreet worden subsidies minstens één keer om de 5 jaar geëvalueerd. Subsidies die niet het gewenste resultaat opleveren, worden stopgezet of verminderd. Daarnaast gaat IF binnen haar ex ante adviesverlening na of het regelgevende kader van de subsidies of de subsidiebesluiten zelf voldoen aan alle

(verstrengde) eisen van de VCO, en gaat ze in het kader van verstrengd toezicht subsidies in alle beleidsdomeinen met een fijne kam door de subsidies. Naast meer aandacht voor het controlerende, draagt ook de verdere uitbouw van een evaluatiecultuur (zie OD. 3.) bij tot meer doelmatige subsidies en een gezonder subsidiebeleid.

Een betere afstemming van beleid en begroting in het licht van het prestatiegeïnformeerd begroten, betekent ook een grotere aandacht voor de beleids- en begrotingsuitvoering. In die fase van de beleids- en begrotingscyclus gaat het immers niet meer over ramingen en plannen maar over effectieve realisaties, zowel beleidsmatig als budgettair. Die evolutie vormgeven vraagt inspanningen op verschillende vlakken. Ten eerste onderzoeken we voor welke facetten van de processen rond de begroting en de uitvoering er verbetermogelijkheden zijn die de groei van het prestatiegeïnformeerd begroten verder ondersteunen. Het betreft hier niet enkel een opwaardering van elementen van de begrotingsuitvoering maar tevens de verdere organisatie van de integratie van de resultaten van o.a. inkomsten- en uitgaventoetsingen en beleidsevaluaties in het begrotingsproces. Daarnaast zetten we in samenspraak met het Vlaams Parlement in op meer parlementaire aandacht voor de begrotingsuitvoering, o.a. door de invoering van een Verantwoordingsdag vanaf 2026. De voorbereidingen hiernaartoe treffen we reeds in 2025 met zowel de verankering in de regelgeving en eventueel in het reglement van het Vlaams Parlement als de praktische vertaling in processen en documenten.

Het Voorzitterscollege doet, samen met het Departement FB en het Agentschap Overheidspersoneel, een voorstel tot vereenvoudiging van de overheidsstructuur. De basis hiervoor zijn praktijkervaringen uit het verleden en bestaande onderzoeken. Het voorstel moet in navolging van het Vlaams Regeerakkoord beschikbaar zijn tegen het einde van het eerste jaar van de zittingsperiode. Dat om te komen tot een meer transparante structuur, betere samenwerking en de reductie van het aantal verschillende structuren.

SD. 3. Een sterkere stem voor Vlaanderen in EU (begrotings)beleid

Het Vlaamse beleid rond financiën en begroting ondervindt steeds meer impact van Europese initiatieven. Het nieuwe Europese begrotingskader beïnvloedt op fundamentele wijze het begrotingsbeleid van de Europese lidstaten en heeft daardoor ook haar gevolgen voor Vlaanderen. Net omdat het Europese niveau voor het Beleidsdomein FB aan kracht wint, is het des te belangrijker dat Vlaanderen ook een sterke stem heeft in de Europese besluitvorming rond die thema's. Een herziening van het Samenwerkingsakkoord van 1994 over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie dringt zich op. Dat akkoord bepaalt immers dat de federale minister exclusief het recht heeft om België te vertegenwoordigen op de ECOFIN. Het Departement FB werkt in 2025 dan ook actief mee aan de initiatieven die daaromtrent ondernomen worden.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1. We gebruiken de Vlaamse uitgavennorm als baken voor een gezond budgettair beleid

In 2027 knopen we terug aan met een begroting in evenwicht. Om dat doel te bereiken werken we op verschillende fronten. Zo bouwen we verder aan een evaluatiecultuur, waarop ik hieronder nog terugkom onder 'OD. 3. We werken verder aan onze evaluatiecultuur en een prestatiegeïnformeerde begroting'. Daarnaast gebruiken we ook in 2025 de Vlaamse uitgavennorm als budgettair kompas om finaal te komen tot gezonde overheidsfinanciën. We bewaken daarbij dat de Vlaamse uitgavennorm overeenstemt met de netto nominale uitgavengroeinorm zoals die volgens de HRF-methodologie voor Vlaanderen wordt bepaald.

Op 30 april 2024 trad het herziene kader voor economische *governance* in werking, inclusief de gewijzigde regels van het Stabieliteits- en Groeipact oftewel de Europese

begrotingsregels. België moet net als de andere lidstaten een budgettaire-structureel plan op de middellange termijn indienen met een looptijd van minstens vier jaar, die mag aangepast worden aan de looptijd van de nationale legislatuur. Het Belgische plan bestrijkt dus vijf jaar. Het meerjarenplan moet een begrotingstraject (geformuleerd als een netto uitgavenpad) bevatten evenals hervormingen en investeringen. Lidstaten mogen hun begrotingspad verlengen tot maximaal 7 jaar, en dus hun budgettaire inspanning over een lange periode spreiden, als het plan een pakket aan structurele hervormingen en productieve investeringen bevat.

Het nieuwe kader voor economische *governance* leidt tot veranderingen in de begrotingsprocedures binnen België. Het huidige samenwerkingsakkoord van 13 december 2013 betreffende de uitvoering van artikel 3, §1, van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie moet worden aangepast. In afwachting daarvan heeft de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting (ICFB) van 25 maart 2024 een ambtelijke interfederale werkgroep opgericht, onder de coördinatie van de FOD BOSA, om de opmaak van het eerste Belgische budgettaire-structurele plan voor te bereiden. Samen met DKBUZA maakt het Departement FB deel uit van die werkgroep. Mijn administratie coördineert het begrotingsluik van de Vlaamse bijdrage aan het plan Terwijl DKBUZA in de coördinatie van het luik hervormingen en investeringen voorziet. Verder staat het Departement FB ook in voor de omzetting van de herziene richtlijn begrotingskaders 1265/2024 via aanpassingen in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) en het behorende uitvoeringsbesluit (BVCO).

In het kader van dat budgettaire-structureel plan heeft de Hoge Raad voor Financiën (HRF) op vraag van de federale regering een advies voorbereid over de verdeling van de begrotingsinspanningen over de diverse deelopoverheden binnen de gezamenlijke overheid. Op basis van een saldonorm (te bereiken vorderingensaldo voor de gezamenlijke overheid in 2028 dan wel 2031) wordt een netto-uitgavennorm afgeleid voor die gezamenlijke overheid in de periode 2025-2028 (2031). Vermits de gezamenlijke overheid een conglomeraat van diverse overheden is, moet de saldonorm worden verdeeld over die overheden. De HRF stelt daarom drie verdeelsleutels voor waarbij de voorkeur unaniem uitgaat naar de derde, gemengde verdeelsleutel. Eens de saldonorm is verdeeld, kan een netto-uitgavennorm voor elke overheid in de periode 2025-2028 (2031) worden berekend.

De Raad van de EU nam op 26 juli een Besluit aan om België in de buitensporigtekortprocedure te plaatsen wegens de overschrijding van het nominaal tekortcriterium. De Raadsaanbevelingen om het vastgestelde buitensporige tekort te corrigeren, die normaliter samengaan met de besluiten tot opening van de procedure, worden uitzonderlijk opgenomen in het herfstpakket eind november 2024 om afstemming mogelijk te maken op de in te dienen budgettaire-structurele plannen van de lidstaten.

In 2023 werd een nieuwe *governance* structuur uitgetekend voor RRF. De nieuwe coördinerende entiteit is een samenwerking tussen het Departement KBUZA en het Departement FB en bestaat uit een nieuw opgerichte expertencel (3 VTE Departement FB, 2 VTE Departement KBUZA), die wordt aangestuurd door de RRF-stuurgroep. Het Departement FB borgt de transversale mijlpalen en levert ook de projectleider en de voorzitter van de stuurgroep. De expertencel staat enerzijds in voor de monitoring van de RRF-projecten en de rapporteringen naar de Europese Commissie, en is anderzijds belast met de taken ter voldoening van de nationale transversale projectmijlpalen in het kader van de *Protection of the Financial Interest of the Union* (ex ante controle belangenconflicten, dubbelfinanciering, anti-fraudestrategie).

De grootste uitdagingen liggen vandaag bij het aligneren van de verschillende beleidsdomeinen en het voldoen van de nieuwe verplichtingen. Gezien België momenteel een achterstand heeft op haar betaalaanvragen, wordt bovendien bij de landenspecifieke aanbevelingen aangemaand om het tempo van de betaalaanvragen op te voeren. In september 2024 werd de eerste betaalaanvraag goedgekeurd en werd een bedrag van

€252.002.165 aan Vlaanderen overgemaakt. Intussen wordt ook de tweede betaalaanvraag door de Europese auditinstanties beoordeeld. De finale beoordeling daarvan wordt verwacht in januari 2025. In december 2024 wordt ook de derde betaalaanvraag ingediend. In 2025 wordt er 1 betaalaanvraag gepland (juni).

In de verdere afwikkeling van het RRF en de verplichte rapporteringen neemt de expertencel de nodige stappen om efficiëntie te brengen in het datamanagement en de administratieve werklast. Er wordt bovendien onderzocht of nieuwe financieringsstructuren zoals RRF efficiënter kunnen worden uitgerold met behulp van digitale tools en koppelingen. Daarbij moeten de digitale noden in kaart worden gebracht en gekoppeld aan de VO brede digitale visie.

Het project BCT dat tijdens de vorige legislatuur werd aangevat, bereikt stilaan het einde. Dat betekent dat de volledige initiële basisscope werd ontwikkeld. Daarnaast wordt nu ook de jaarlijkse rapportering van grote projecten en programma's én de jaarlijkse verplichte zelfevaluatie via die nieuwe applicatie voorzien. De module jaarrekening en monitoring wordt in 2025 voor het eerst in gebruik genomen. De jaarrekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en haar rechtspersonen worden via deze module gerapporteerd en geconsolideerd. Ook de toelichting bij de jaarrekening wordt via de 'BBT uitvoering' geautomatiseerd. Door ook voor de uitvoering datacollecties te ontwikkelen, is het manueel overnemen van cijfers uit de jaarrekening niet meer nodig. Een volgende stap in 2025 is de ontsluiting van de ontwikkelde datacollecties naar onze belanghebbenden. We zoeken hiervoor geschikte technologie maar sowieso kunnen de datacollecties via *application programming interfaces* (API's) geïntegreerd worden met de toepassingen van andere beleidsdomeinen. We zorgen ook voor de vervanging van het verouderde 'klikmodel' voor het Vlaams Parlement. In 2025 verlaat BCT de projectmodus. Het onderhoud en doorontwikkeling van de modules, de service desk, de rapportering enz. worden onderdeel van de reguliere werking van de afdeling beleidsondersteuning, begroting en financiële operaties (BOBFO). Het ICT-dienstencentrum BOBFO richt haar processen in volgens de zogenaamde *Information Technology Infrastructure Library* (ITIL)-methodologie. Het doel is om een kwalitatieve dienstverlening rond de ontwikkelde applicaties te realiseren, ten aanzien van de gebruikers, klanten, leveranciers en andere belanghebbenden.

OD 2. We verhogen de voorspelbaarheid van (de uitgaven inzake) grote overheidsinvesteringen

In lijn met de verplichtingen uit het decreet van 22 maart 2019, blijft het Departement FB ondersteuning bieden bij de uitvoering en rapportering van grote projecten en programma's. Voor het komende beleidsjaar ligt de focus op het verder stroomlijnen van de rapportering en zelfevaluaties van lopende grote projecten.

Een belangrijke doelstelling voor 2025 is om de bestaande processen te optimaliseren, met bijzondere aandacht voor de consolidatie van investeringsinformatie in het Basisrapport Grote Projecten en Programma's. Er wordt bekeken hoe dat rapport kan verder evolueren naar een meer geconsolideerd overzicht van toekomstige investeringen waarbij de (te ontwikkelen) sectorale investeringsagenda's de basis vormen.

OD. 3. We werken verder aan onze evaluatiecultuur en een prestatiegeïnformeerde begroting

Zoals uit de beleidsnota 2024-2029 voor Financiën en Begroting blijkt omvat de verdere uitbouw van een evaluatiecultuur verschillende luiken. In 2025 gaat er bijzondere aandacht naar het verbreden van de blik van het louter achteraf evalueren naar beleidsevaluaties doorheen de volledige beleidscyclus (vooraf, tussentijds, achteraf). Het aanleren van ex ante beleidsdenken en het belang ervan binnen het evaluatieproces vormen hier een belangrijke schakel. In die visie is ook het ontwikkelen en verspreiden van kennis rond evaluatiebestendige regelgeving onontbeerlijk.

Het Departement FB brengt vanuit haar faciliterende rol en in nauw partnerschap met het Departement KBUZA de kennis die hierover binnen Vlaamse overheid al bestaat samen met het oog op verdere kennisdeling. Waar nodig wordt dit verder aangevuld met externe expertise uit binnen- of buitenland.

In de beleidsnota 2024-2029 werden ingevolge het regeerakkoord vijftien onderwerpen van uitgaventoetsingen voor de nieuwe legislatuur opgenomen. Die uitgaventoetsingen vinden gespreid plaats doorheen de nieuwe legislatuur, en de eerste uitgaventoetsingen starten in 2025. Conform de spelregels voor uitgaventoetsingen en brede heroverwegingen uit artikel 3/1 BVCO wordt er voor elke uitgaventoetsing met een projectgroep gewerkt, en neemt het Departement FB aan elk van die projectgroepen deel. Er wordt ingezet op een sterkere *governance* en bewaking van de spelregels via die deelname aan de projectgroepen.

Aanvullend op een verstrengd toezicht op subsidies en de ondersteunende rol van IF inzake subsidiebesluiten (zie SD.2.) werkt het Departement FB een handleiding uit om de beleidsdomeinen te ondersteunen in het uitvoeren van hun beleidsevaluaties van subsidie(kader)s. Bij de ontwikkeling van die handleiding wordt er onderzocht welk bestaand materiaal er reeds voor handen is en hoe dit op maat van de brede Vlaamse overheid kan worden gebracht. Er wordt bewust geopteerd voor een handleiding en niet voor een strak sjabloon, zodanig dat er voldoende handvaten voor de beleidsevaluatie beschikbaar zijn, zonder te vervallen in een vat van vormelijke verplichtingen.

Bij project- en werkingssubsidies gaan we in beginsel uit van een minimumbijdrage uit eigen middelen door de gesubsidieerde, waar IF streng op toeziet. Wanneer de vooropgestelde inspanningen of resultaten niet worden gerealiseerd, wordt de subsidie pro rata teruggevorderd.

Zoals de beleidsnota 2024-2029 voorziet, ontwikkelt het Departement FB, in nauwe samenwerking met HFB, de nodige richtlijnen en bouwstenen om de kennisopbouw over het verschil tussen subsidies en overheidsopdrachten binnen de Vlaamse overheid te ondersteunen.

Het Departement FB verdiept verder de inhoudelijke informatie omtrent subsidies die met de burgers wordt gedeeld via het Vlaams subsidieregister. In 2025 ligt de focus op het toevoegen van verbijzondering van meer gedetailleerde omschrijvingen. Verder worden in de loop van 2025 de eerste overlegmomenten met Agentschap Binnenlands Bestuur voorzien om een plan van aanpak voor de registratie van de subsidies van de lokale besturen te bespreken.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BUDGETTAIR BELEID, MVG excl. DAB

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	32.922.738	1.157.458	34.080.196	1.550	0	1.550
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0

Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	32.922.738	1.157.458	34.080.196	1.550	0	1.550

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Op het ISE budgettair beleid worden langs middelenzijde, in hoofdzaak, de dotaties begroot die de Vlaamse Gemeenschap in 2025 op basis van de BFW zal ontvangen. De toename van de ESR-ontvangsten is hoofdzakelijk het gevolg van een aanpassing van de ontvangsten op basis van de BFW (CB0-9CCDACB-OW en CB0-9CCDACC-OW).

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	492.946	102.331	595.277	492.946	102.331	595.277
Toelagen (interne stromen (IS))	15.000	0	15.000	15.000	0	15.000
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	507.946	102.331	610.277	507.946	102.331	610.277
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Op het ISE budgettair beleid worden langs uitgavenzijde hoofdzakelijk de uitgaven op het begrotingsfonds Audit Europese Structuurfondsen, de responsabiliseringsbijdrage, de gedeeltelijke compensatie ten behoeve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van de pendelaars en de toelage aan het VFLD begroot.

De toename van de ESR-uitgaven binnen het ISE 'budgettair beleid' valt hoofdzakelijk te verklaren door de toename van de responsabiliseringsbijdrage die de Vlaamse overheid voor haar statutair personeel verschuldigd is aan de federale overheid (CB0-1CCD2CA-LO).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)
Ontvangstenartikelen

CB0-9CCDACA-OW - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op begrotingsartikel CB0-9CCDACA-OW wordt de rente begroot en geboekt die – mogelijkserwijs – wordt ontvangen ingevolge de artikelen 54, 54/1 en 54/2 van de BFW.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De rente bedoeld in artikel 54 van de BFW heeft twee componenten, namelijk het zogenaamde interestenritme en de interestensaldi. De financiële afrekening van het interestenritme en de interestensaldi tussen de federale overheid en de deelstaten is geregeld bij de overeenkomst van 20 september 1991, gewijzigd bij de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 5 juli 1996 voor wat betreft de intrestensaldi. Die overeenkomst geeft bijgevolg uitvoering aan artikel 54, §1, derde lid, van de BFW. De rente bedoeld in artikel 54/1 en 54/2 is onderwerp van het Koninklijk Besluit van 27 juni 2016 tot vaststelling van de financiële modaliteiten inzake de verrichtingen bedoeld in de artikelen 54/1, §§ 3 en 4, en 54/2, § 3, van de BFW. Bedoeld KB voorziet in een interestenregeling aangaande de doorstorting en de afrekening van de regionale netto opcentiemen (bruto opcentiemen verminderd met fiscale uitgaven). De AO wordt bij de BO 2025 niet gewijzigd.

CB0-9CCDACB-OW - GEMEENSCHAPSAANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op begrotingsartikel CB0-9CCDACB-OW worden de ontvangsten begroot die de Vlaamse Gemeenschap in 2025 op basis van de BFW doorgestort krijgt. De raming bevat tevens een afrekening over het begrotingsjaar 2024.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	29.472.402	0	0
Bijstellingen BO 2025	987.265	0	0
BO 2025	30.459.667	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

(duizend euro)

	BA 2024	BO 2025	BO – BA
Financiering van het universitair onderwijs voor buitenlandse studenten (artikel 62 BFW)	47.929	49.424	1.495
Aandeel in de winst van de Nationale Loterij (artikel 62bis BFW)	33.112	33.122	9
Toegewezen gedeelte van de btw en de PB (artikel 40quinquies en 47/2 BFW)	19.569.531	20.196.517	626.986
Nationale Plantentuin van België (artikel 62ter BFW)	9.673	9.997	324

	BA 2024	BO 2025	BO – BA
Dotatie Gezinsbijslag (artikel 47/5 en 47/6 BFW)	4.987.411	5.146.535	159.125
Dotatie Ouderenzorg (artikel 47/7 BFW)	3.410.594	3.582.660	172.067
Dotatie Gezondheidszorg (artikel 47/8 BFW)	664.492	686.919	22.427
Dotatie Ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016) (artikel 47/9 BFW)	488.098	504.566	16.468
Dotatie Justitiehuisen (artikel 47/10 BFW)	85.486	88.349	2.864
Dotatie Interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018) (artikel 47/11 BFW)	23.280	24.060	780
Overgangsmechanisme (artikel 48/1, §1 BFW)	152.795	137.515	-15.279
Totaal CB0-9CCDACB-OW	29.472.402	30.459.667	987.265

Voor de inhoudelijke toelichting van dit ontvangstenartikel verwijzen we naar hoofdstuk 3 van de Algemene Toelichting bij de BO 2025.

CB0-9CCDACC-OW - GEWESTAANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op begrotingsartikel CB0-9CCDACC-OW worden de ontvangsten begroot die het Vlaamse Gewest in 2025 op basis van de BFW ontvangt, exclusief de bruto-opcentiemen. De raming bevat tevens een afrekening over het begrotingsjaar 2024. Eén component heeft een negatief teken en betekent bijgevolg een inhouding op de ontvangst voor het Vlaamse Gewest.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	3.450.336	0	0
Bijstellingen BO 2025	170.193	0	0
BO 2025	3.620.529	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(duizend euro)

	BA 2024	BO 2025	BO – BA
Overname personeel verkeersgerelateerde belastingen (artikel 68ter BFW)	19.240	19.840	600
Compensatie dode hand (artikel 63 BFW)	1.086	1.086	0
Toegewezen gedeelte van de PB (artikel 35octies BFW)	637.654	658.327	20.673
Solidariteitsmechanisme (artikel 48 BFW)	0	0	0
Overname ERFB en REGB (artikel 68ter BFW)	31.273	32.249	976
Dotatie Werk (artikel 35nonies BFW)	1.594.044	1.653.951	59.907
Dotatie Fiscale Uitgaven (artikel 35decies BFW)	1.478.881	1.534.460	55.579
Overgangsmechanisme (artikel 48/1,§2 BFW)	-321.557	-289.401	32.156

	BA 2024	BO 2025	BO – BA
Overname SW, AO en OB (artikel 68ter BFW)	9.714	10.017	303
Totaal CB0-9CCDACC-OW	3.450.336	3.620.529	170.193

Voor de inhoudelijke toelichting van dit ontvangstenartikel verwijzen we naar hoofdstuk 3 van de Algemene Toelichting bij de BO 2025.

CB0-9CCDACG-OW - ONTVANGSTEN INZAKE CORONA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op begrotingsartikel CB0-9CCDACG-OW worden de ontvangsten begroot die de Vlaamse Gemeenschap verwacht te ontvangen inzake de financiële afwikkeling van de pandemie.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op begrotingsartikel CB0-9CCDACG-OW worden volgende ontvangsten begroot:

- de terugvordering van het aandeel van de federale overheid in de kosten van de vaccinatiecampagne;
- de terugvordering van de vaccinatiecentra van ten onrechte toegekende subsidies;
- de ontvangsten van de Europese Commissie als tussenkomst in de kosten van de vaccinatiecampagne.

In 2025 worden er op begrotingsartikel CB0-9CCDACG-OW geen ontvangsten verwacht.

CB0-9CCDTCA-OW - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds centraliseert de middelen, die door de fondsbeheerders (Beheers- of managementautoriteiten) worden toebedeeld vanuit – maar indirect - de Europese middelen aan de VAA in het kader van de uitgevoerde auditwerkzaamheden, en door de betaalorganen van deze fondsen (de certificeringsautoriteiten) worden toegekend aan Vlaanderen, in 1 fonds zodat de benodigde audits mede vanuit dit fonds gefinancierd kunnen worden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	1.550	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	1.550	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit is het ontvangstenartikel van het begrotingsfonds voor de Vlaamse Auditautoriteit. Voor de toelichting kan verwezen worden naar het uitgavenartikel CB0-1CCD4CA-WT van dit fonds.

CE0-9CCDACA-OW - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds centraliseert de middelen, die door de fondsbeheerders (Beheers- of managementautoriteiten) worden toebedeeld vanuit – maar indirect - de Europese middelen aan de VAA in het kader van de uitgevoerde auditwerkzaamheden, en door de betaalorganen van deze fondsen (de certificeringsautoriteiten) worden toegekend aan Vlaanderen, in 1 fonds zodat de benodigde audits mede vanuit dit fonds gefinancierd kunnen worden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	1.550	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	1.550	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit is het ontvangstenartikel van het begrotingsfonds voor de Vlaamse Auditautoriteit. Voor de toelichting kan verwezen worden naar het uitgavenartikel CB0-1CCD4CA-WT van dit fonds.

CE0-9CCDACA-OW - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat eventuele ontvangsten uit specifieke terugvorderingen, losstaand van fiscale inningen of dadingen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie. Er worden geen ontvangsten verwacht uit specifieke terugvorderingen.

Uitgavenartikelen

CB0-1CCD2CA-LO - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de responsabiliseringsbijdrage begroot die de Vlaamse overheid voor haar statutair personeel verschuldigd is aan de federale overheid. Het betreft de toepassing van artikel 65quinquies van de BFW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK

BA 2024	462.727	462.727
<i>Index</i>	17.254	17.254
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	85.048	85.048
BO 2025	565.029	565.029
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Vanaf begrotingsjaar 2021 wordt de responsabiliseringsbijdrage per deelgebied bepaald door een bijdragepercentage toe te passen op de weddenmassa die door de betrokken entiteit in het voorgaande kalenderjaar werd betaald. Dit bijdragepercentage is tegen 2028 gelijk aan het percentage van de sociale bijdrage die iedere werkgever moet betalen voor zijn werknemers die onderworpen zijn aan het pensioenstelsel dat geldt voor werknemers (momenteel 8,86%). In 2024 bedraagt het bijdragepercentage 60% van 8,86%; in 2025 bedraagt het bijdragepercentage 70% van 8,86% (=6,202%).

Bij de BO 2025 werd bijgevolg een inschatting gemaakt van de weddemassa te betalen tijdens het kalenderjaar 2024. Die weddenmassa is diegene die onderworpen is aan de afhouding bedoeld in artikel 60 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen. Dit zijn de wedden en de andere bezoldigingselementen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de rustpensioenen van de vastbenoemde ambtenaren en die onderworpen zijn aan de afhouding van 7,5% ten voordele van het Fonds voor Overlevingspensioenen. Bij BO 2025 wordt de responsabiliseringsbijdrage op 565.029 keuro geraamd. Die raming bevat een negatieve afrekening over het begrotingsjaar 2024 (minderuitgave) ten bedrage van 2.248 keuro.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Basisraming 2025	87.296	87.296	6,202% op de niet-indexcomponent van de statutaire weddenmassa te betalen tijdens het jaar 2024.
Afrekening 2024	-2.248	-2.248	Afrekening m.b.t. in 2023 betaalde statutaire weddenmassa
TOTAAL	85.048	85.048	

CB0-1CCD2CA-WT - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de specifieke werkingskredieten voor de ondersteuning van het korps van IF, geaccrediteerd bij de Vlaamse Regering. Het Departement FB biedt ondersteuning via deze specifieke werkingsmiddelen, maar ook door de terbeschikkingstelling van personeelsleden voor de administratieve ondersteuning van het korps. Het begrotingsartikel omvat eveneens de werkingskredieten voor de VAA. De doelstellingen van de VAA bestaan erin om aan de Europese Commissie een redelijke mate van zekerheid te bieden betreffende het functioneren van het beheers- en controlesysteem van de instanties, en de juistheid van de uitgavenstaten die bij de Europese Commissie zijn ingediend. Sinds 2024 bevat dit artikel ook kredieten ter ondersteuning van het verstrengd toezicht op subsidies (VTS).

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.478	1.478
<i>Index</i>	17	17
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	1.495	1.495
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De kredieten werden geïndexeerd.

CB0-1CCD2CC-WT - GEWESTAANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de raming van de gedeeltelijke compensatie ten behoeve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van de pendelaars.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	27.191	27.191
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	12	12
BO 2025	27.203	27.203
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De zesde staatshervorming voorzag vanaf 2014 een nieuwe transfer ten gunste van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter compensatie van de pendelbewegingen. In 2025 bedraagt de pendeldotatie 44 miljoen euro. De pendeldotatie wordt gedragen door het Vlaamse Gewest en het Waals Gewest a rato van hun aandeel in de netto stroom van pendelaars naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aandeel van het Vlaamse Gewest in de netto stroom pendelaars naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in 2024 en 2025 op 61,823% geraamd. Dit komt neer op 27,203 miljoen euro. Aangezien de pendelstromen over het jaar 2024 niet worden herzien, bevat de raming voor 2025 geen afrekening. De vermeerdering met 12 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2024 wordt verklaard door het wegvallen van een (negatieve) afrekening die in de raming van de begrotingsaanpassing 2024 begrepen was.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Wegvallen afrekening	12	12	BA 2024 bevatte een herziening van de pendelbewegingen over het jaar 2023.
Totaal	12	12	

CB0-1CCD2CY-IS - VLAAMS FONDS VOOR DE LASTENDELGING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de toelage van de Vlaamse Gemeenschap aan het VFLD.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	15.000	15.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	15.000	15.000

Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Hier kan worden verwezen naar de toelichting bij de begroting van het VFLD hierna.

CB0-1CCD4CA-WT - DUURZAAM BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds centraliseert de middelen die door de fondsbeheerders (Beheers- of managementautoriteiten) worden toebedeeld vanuit – maar indirect - de Europese middelen aan de VAA in het kader van de uitgevoerde auditwerkzaamheden, en door de betaalorganen van deze fondsen (de certificeringsautoriteiten) worden toegekend aan Vlaanderen, in 1 fonds zodat de benodigde audits mede vanuit dit fonds gefinancierd kunnen worden. Die middelen komen hoofdzakelijk vanuit de technische bijstand (waarbij de VAA als een projectpartner wordt beschouwd), maar kunnen occasioneel ook het gevolg zijn van specifieke auditprestaties in het kader van andere Europese fondsen zoals bvb. Erasmus of het globalisatiefonds (waarbij de Vlaamse Auditautoriteit als – interne - dienstverlener wordt beschouwd). De Europese subsidies worden uitbetaald aan de beheerautoriteit (i.c. provincie Antwerpen), die ze vervolgens volgens projecten (en technische bijstand is dan één van de projecten) verder verdeelt. Er worden bijgevolg geen Europese subsidies rechtstreeks van Europa op dit fonds aangerekend. Conform de interpretatie van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), en de richtlijnen inzake begroting, moet de boeking als Europese subsidie gebeuren bij de beheerautoriteit en niet bij VAA. De boeking op het fonds VAA is dan een boeking voor inkomsten. De ontvangsten van dit begrotingsfonds worden aangerekend op begrotingsartikel CB0-9CCGTCA-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	1.550	1.550
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	1.550	1.550
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet voor 2025 blijft ongewijzigd ten opzichte van de BA 2024.

Overige entiteiten onder gezag

VLAAMS FONDS VOOR DE LASTENDELGING

Het VFLD komt de lasten uit het verleden na in hoofde van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Er wordt met andere woorden een budget voorzien om verwachte en onverwachte lasten uit het verleden te kunnen opvangen, die leiden tot de afhandeling van oude dossiers, meer bepaald:

- 1) lasten uit verbintenissen daterend van voor de bevoegdheidsoverdracht van de federale staat naar de gemeenschappen en gewesten die moeten worden betaald door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;
- en 2) lasten die ontstaan zijn na 31 december 1988 en door de Vlaamse Regering worden aangewezen.

Ontvangsten

CBG-BCCDACF-OW

Hier worden de premies voor de gewestwaarborg Lantis en de Indemniteitsregeling ingeschreven. Er wordt een ontvangst van 308 keuro voorzien.

CBG-BCCDAZZ-OI

De toelage is voorzien om de verwachte uitgaven van het VFLD te dekken.

CBG-BCCDAZZ-OG

Hier worden de overgedragen overschotten van de vorige jaren ingeschreven.

Uitgaven

CBG-ACCD2CD-WT

Hier wordt een krediet van 1 miljoen euro voorzien voor gewone schadedossiers.

CBG-ACCD2CE-WT

Hier wordt een krediet voorzien van 14 miljoen euro, waarvan 1 miljoen euro voor de afhandeling van resterende dossiers van het landbouwrampenfonds (2017 en 2018), en 13 miljoen euro voor de uitgaven in kader van de brede weersverzekering.

CBG-ACCD2CF-WT

Hier wordt een krediet van 308 keuro voorzien voor uitbetalingen voor de schadegevallen in kader van de gewestwaarborg voor Lantis en de Indemniteitsregeling.

CBG-ACCD2ZZ-OV

Hier wordt het over te dragen overschot van het boekjaar ingeschreven. Het over te dragen overschot van het boekjaar wordt bij de BO 2025 geraamd op 323,705 miljoen euro.

VI. BELEIDSVELD II. FISCALITEIT

1. Enig inhoudelijk structurelement: fiscaliteit

Binnen het beleidsveld fiscaliteit is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond fiscaliteit.

De beleidskredieten die aan dit ISE toe te wijzen zijn, hebben betrekking op:

- Fiscale uitgaven;
- Subsidies Viapass;
- Kosten voor de inning van gewestbelastingen (inclusief exploitatie en ontwikkelingen IT-infrastructuur).

Een belangrijke prestatie-indicator voor dit ISE is het inningspercentage van de door VLABEL geïnde belastingen. De metafoche hieronder geeft hierbij wat meer duiding:

Benaming	Het inningspercentage van de door VLABEL geïnde belastingen.
Definitie	Het inningspercentage geeft per aanslagjaar weer hoeveel van de te innen bedragen effectief kon worden geïnd tot op datum van de meting, gecumuleerd over de kalenderjaren heen.
Laatste gekende waarde	>99% na het doorlopen van het invorderingsproces
Streefwaarde	Meer dan 98% op 31/12 van aanslagjaar + 1
Beleidsmatige relevantie	De indicator geeft aan of VLABEL slaagt in haar belangrijkste doelstelling: maximale inning van de verschuldigde bedragen. Zie ook 'SD. 2. Een correcte inning, invordering en handhaving door de Vlaamse belastingadministratie' en 'OD 2. We versterken de werking van de Vlaamse belastingadministratie'
Budgettaire relevantie	De indicator heeft betrekking op alle Vlaamse belastingen waar VLABEL instaat voor de inning.

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Een evenwichtig belastingstelsel in lijn met de maatschappelijke uitdagingen

Fiscaal streef ik naar een evenwichtiger Vlaamse fiscaliteit die rechtvaardiger en eenvoudiger is maar ook beter afgestemd op de prangende actuele maatschappelijke noden. Voor de grotere hervormingsvoorstellen uit mijn beleidsnota die niet direct uitvoerbaar zijn, gaat mijn administratie al meteen in 2025 aan de slag om zo snel mogelijk evenwichtige en uitvoerbare beleidsadviezen voor te leggen.

A. Hervormingen binnen het verkooprecht en de erf- en schenkbelasting

In de eerste plaats streven we naar een eenvoudiger, transparanter en rechtvaardiger systeem voor diverse transactiebelastingen, waarbij de tarieven worden verlaagd en de achterpoortjes worden gesloten. Voor meer details voor de concrete wijzigingen inzake de erf- en schenkbelasting en het verkooprecht verwijs ik naar OD 1 hieronder.

B. Hervorming van de mobiliteitsfiscaliteit

Daarnaast bekijk ik samen met mijn collega's bevoegd voor mobiliteit en omgeving diverse beleidsopties om tot een meer rechtvaardige mobiliteitsfiscaliteit te komen. Zo beogen we naast de verdere optimalisering van de kilometerheffing voor vrachtwagens ook de invoering van een elektronische heffing om buitenlandse chauffeurs van andere voertuigtypes te laten bijdragen aan het onderhoud van onze wegen. De fiscale gunstregimes voor zero-emissiewagens zijn tot slot niet langer verdedigbaar voor

toekomstige inschrijvingen. De vrijstellingen kosten handenvol geld, maar dergelijke wagens brengen door hun (vaak intensiever gebruik) ook schade toe aan onze infrastructuur. Voor meer details over deze hervormingen verwijs ik naar OD 1 hieronder.

C. Verminderen van belastingerosies

Naast bovengenoemde gerichte fiscale hervormingen wil ik echter nog verder gaan. Ik vind het belangrijk om ook breder te verkennen welke verdere stappen nog mogelijk zijn naar een minder complex, transparanter, doelmatiger, geïntegreerd en coherent Vlaams fiscaal beleid.

In navolging van het Vlaams Regeerakkoord en overeenkomstig het recent advies van de OESO schakelen we al meteen een versnelling hoger in onze inspanningen om fiscale koterijen en ondoeltreffende en inefficiënte fiscale uitgaven in kaart te brengen en uit te laten doven (zie OECD (2024), *OECD Economic Surveys: Belgium 2024*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c671124e-en>).

De verlaging van het verkooprecht (van 3% naar 2% voor de enige woning) en de uitdoving van diverse inefficiënte of ineffectieve gunstregimes in het programmadecreet 2025 (zie bijlage regelgevingsagenda) vormen hier een mooi voorbeeld van dat bovendien kan bijdragen tot een Vlaanderen waar betaalbaar en kwaliteitsvol wonen beter bereikbaar wordt.

D. Andere gerichte maatregelen

Naast de eerder genoemde grotere fiscale hervormingen voorzie ik ook een vereenvoudiging en harmonisering van de heffingen inzake spelen en weddenschappen. Ik treed ook in overleg met de andere Gewesten om een verhoging van de belasting op online spelen te bekijken in functie van een ontradend beleid. Eveneens ambieer ik een mildering van de belastingverhogingen zodat die beter zijn afgestemd op de aard van de overtreding en het toepasselijk tarief in de registratiebelasting en/of erfbelasting en dus ook rechtvaardiger aanvoelen. Daarbij blijf ik streng voor fraudeurs.

Naast alle inspanningen om onze gewestelijke fiscale autonomie zo optimaal mogelijk in te vullen, is het belangrijk om ook steeds een ruimere blik te houden. Vlaanderen is geen eiland op zich. Het is cruciaal om te allen tijde een vinger aan de pols te houden voor fiscale ontwikkelingen op andere beleidsniveaus. Zo heeft de federale wetgever nog steeds heel wat fiscale bevoegdheden en kunnen beslissingen op federaal niveau een impact hebben op Vlaanderen en omgekeerd. De federale regeringsonderhandelingen zijn volop aan de gang, en de (fiscale) beleidskeuzes en beslissingen die daar worden gemaakt, kunnen doorwerken op het Vlaams niveau. Zo hangt bijvoorbeeld het voornemen om de jobbonus af te schaffen af van de beslissing op federaal niveau om werken al dan niet meer lonend te maken door de loonlasten te verlagen. Vanuit ons beleidsdomein volgen we de federale ontwikkelingen dan ook nauwgezet op.

Verder is ook de opvolging van een volgende staatshervorming bijzonder belangrijk voor het Beleidsdomein FB. We volgen binnen het beleidsdomein de beleidskeuzes en uiteindelijke beslissingen op federaal niveau daarom nauwgezet op en blijven voorstander voor meer fiscale autonomie.

Ook de Europese regelgeving kan een grote impact hebben op ons Vlaams beleid in de brede zin. Het is dan ook van belang om zo vroeg mogelijk in het regelgevend proces betrokken te zijn. Mijn administratie volgt relevante EU dossiers dan ook van nabij op. Zo bijvoorbeeld de coördinatie van het Vlaamse standpunt inzake de lopende onderhandelingen over enerzijds de herziening van de energiebelastingrichtlijn (*Energy Taxation Directive*, ETD) en anderzijds het EU-taxonomiedossier. Voor de uitvoering van

EU regelgeving werken we zorgvuldig en efficiënt, maar vermijden we onnodige verzwaring van de regelgeving.

Nadere invulling over dit alles staat onder OD 1.

SD. 2. Een correcte inning, invordering en handhaving door de Vlaamse belastingadministratie

VLABEL heeft zowel op het vlak van inning als handhaving reeds bewezen een performante en klantvriendelijke organisatie te zijn. We houden niettemin een open blik voor verbeteringsopportunities.

Door een verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting (zie OD 1, A) en een geplande onderzoek naar de mildering van de fiscale boetes (zie OD 1, D) streef ik op korte termijn een nog meer rechtvaardige inning na.

VLABEL blijft ook verder inzetten op de implementatie van nieuwe, nog meer efficiënte controlemethodieken.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1. We brengen de Vlaamse fiscaliteit in lijn met de actuele noden

A. Hervormingen binnen het verkooprecht en de erf- en schenkbelasting

De eerste grote werf van fiscale hervormingen omvat diverse Vlaamse transactiebelastingen. En we laten daar geen gras over groeien. Al meteen in 2025 beginnen we met het uitwerken van een verlaging van de erfbelasting met als voornaamste focus het verlichten van de belastingdruk op kleine en middelgrote nalatenschappen. Hierbij gaat mijn administratie ook specifiek na hoe we rekening kunnen houden met de situatie waarin een overledene geen verwanten nalaat of niet kan begiftigen in rechte lijn. We onderzoeken ook of budgetneutraal een fiscaal gunstregime mogelijk is voor de erf- en registratiebelasting bij de overdracht van grondeigendommen in agrarisch gebied, op voorwaarde dat deze in langdurig landbouwgebruik blijven.

Zoals al in het Vlaams Regeerakkoord vooropgesteld, behouden we het principe dat de schenkbelasting niet hoger mag zijn dan de erfbelasting. Om meer mensen aan te moedigen om hun roerende schenkingen te laten registreren, wordt de zogenaamde 'verdachte periode' in de erfbelasting vanaf 1 januari 2025 uitgebreid van drie naar vijf jaar. Dat ligt in de lijn met de voortdurende inzet van de Vlaamse Regering om schenkingen te stimuleren zodat het vermogen op die manier sneller geactiveerd wordt.

Eveneens al vanaf 1 januari 2025 realiseer ik de hervorming van de registratiebelasting (begrotingsartikel CE0-9CDDADL-OW). De centrale doelstelling hiervan is het toegankelijker maken van de vastgoedmarkt voor (jonge) kandidaat-kopers. Woningbezit is iets dat veel Vlamingen nastreven en dient aangemoedigd te worden als goede vorm van pensioensparen en sterke verzekering tegen armoede. De grootste blikvanger hierbij is de verlaging van het verkooprecht bij de aankoop van de enige eigen woning van 3% naar 2%. In het voordeel van de belastingplichtige geldt het verlaagd tarief van 2% voor alle authentieke akten houdende de aankoop van een enige eigen woning verleden vanaf 1 januari 2025, ook als de verkoopovereenkomst al werd gesloten voor die datum. Bovendien trekken we het tarief voor aankopen door beroepsverkopers op (van 4% naar 6%), wat niet alleen helpt om de huizenmarkt af te koelen, maar eveneens om tijdig het ambitieuze begrotingsevenwicht te bereiken.

B. Hervorming van de mobiliteitsfiscaliteit

De tweede werf van mijn grondige fiscale hervormingen is die van de Vlaamse mobiliteitsfiscaliteit. Het streven naar een rechtvaardige mobiliteitsfiscaliteit impliceert dat eenieder bijdraagt voor het gebruik van onze wegen en de veroorzaakte externe kosten. Buitenlanders dragen nu alleen bij in het kader van zwaar goedertransport. Mijn administratie start al meteen in 2025 een onderzoek hoe we andere buitenlandse voertuigen best kunnen laten bijdragen. Voor de uitwerking van dat digitale systeem wordt o.a. ook gekeken naar de reeds bestaande systemen in onze buurlanden en de geldende Europeesrechtelijke contouren. Voor zero-emissievoertuigen gaan we na hoe de verkeersfiscaliteit kan worden hervormd. Momenteel zijn voertuigen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof immers vrijgesteld van de jaarlijkse verkeersbelasting en van de belasting op inverkeerstelling. Die vrijstelling was initieel bedoeld om de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen te bevorderen en heeft mede geleid tot een stijging van het aantal elektrische voertuigen op de weg. Maar door de vooruitgang in de vergroening van het wagenpark zijn ook de inkomsten uit de verkeersfiscaliteit afgenomen, terwijl dergelijke voertuigen ook gebruikmaken van de openbare wegen en eveneens verantwoordelijk zijn voor de slijtage van de weginfrastructuur. Daarom zal ik mijn administratie opdragen om zo snel als mogelijk de verkeersfiscaliteit voor zero-emissievoertuigen te hervormen en dit zowel voor de leasing als de niet-leasingvoertuigen. Voor de leasingvoertuigen treden we in overleg met het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met het oog op de afsluiting van een samenwerkingsakkoord.

In samenwerking met de ministers bevoegd voor Mobiliteit en Omgeving, en in samenspraak met de logistieke sector, laat ik mijn administratie vanaf 2025 ook onderzoeken hoe we de kilometerheffing voor vrachtwagens verder kunnen optimaliseren om sluipverkeer, congestievorming en een verschuiving van vrachtwagen- naar licht vrachttransport te vermijden en hoe we de intergewestelijke samenwerking binnen Viapass best verderzetten. Gelet op het toenemende aandeel van CO₂-emissies van vrachtwagens, onderzoeken we – in overleg met de andere gewesten en in lijn met de herziene Europese tolrichtlijn – ook hoe we de CO₂-uitstoot kunnen integreren in de tariefzetting van de kilometerheffing.

Met het Programmadecreet bij de begroting 2024 werd in uitvoering van het herziene Vlaams Energie en Klimaatplan van 12 mei 2023 een uitbreiding van het belastbare wegennet van de kilometerheffing voor vrachtwagens voorzien. De uitbreiding draagt bij tot een *modal shift* met een verschuiving van het goedertransport over de weg richting transport via water en spoor. Om de effecten daarvan nog een bijkomende impuls te geven, wijzigen we enkele factoren in de formule voor de berekening van het tarief van de kilometerheffing, wat resulteert in een gematigde verhoging van de tarieven (begrotingsartikel CE0-9CDDADD-OW).

C. Verminderen van belastingerosies

Zoals al onder SD 1 aangekondigd, wil ik ook buiten bovenstaande hervormingen nog verder en breder verkennen hoe verdere stappen gezet kunnen worden naar een minder complex, transparanter, doelmatiger, meer geïntegreerd en coherent Vlaams fiscaal beleid.

Tijdens de vorige regeerperiode is gebleken dat er verschillende manieren worden gezocht om de bestaande fiscale regels rondom registratie- en erfbelasting te omzeilen. Deze ontwijkingsmogelijkheden worden vaak als onrechtvaardig ervaren door de burger. In deze regeerperiode wordt nader onderzocht waaruit de achterpoortjes bestaan en hoe we ze kunnen sluiten.

Ons werk stopt evenwel niet bij het sluiten van achterpoortjes. We moeten ambitieuzer zijn en alle ondoeltreffende of inefficiënte fiscale gunstregimes onder de loep nemen. Overeenkomstig het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 gaan sowieso al diverse ineffectieve of inefficiënte fiscale voordelen op de schop vanaf 2025. Voor een volledig overzicht verwijs ik naar de FB-topics in het programmadecreet BO 2025 zoals opgelijst in de regelgevingsagenda in bijlage.

Zo is er bijvoorbeeld de opheffing van fiscale gunstregimes voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden. Sinds de invoering van deze gunsttarieven is het draagvlak en bewustzijn hieromtrent enorm gegroeid waardoor energiezuinig bouwen en verbouwen de norm is geworden. Er is daardoor vanuit de fiscale regelgeving geen extra incentive meer nodig om energiezuinig bouwen en verbouwen te stimuleren. De bestaande eisen in de energieprestatieregelgeving en woningkwaliteitsbeleid zijn voldoende streng en beter geplaatst om de kwaliteit van de Vlaamse gebouwen te beoordelen en op te volgen. Gelet op de verlaging van het verkooprecht voor de enige eigen woning naar 2% is er ook minder nood aan een bijkomende verlaging voor de enige eigen woningen die ingrijpend energetisch gerenoveerd of gesloopt en (deels) heropgebouwd worden. De afschaffing van deze verlaagde tarieven geldt enkel voor verkoopovereenkomsten en schenkingen gedaan vanaf 1 januari 2025. Verkoopovereenkomsten en schenkingen van voor 2025 kunnen blijven genieten van de verlaagde tarieven.

Een ander voorbeeld is de stopzetting van de vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen voor nieuwe vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2025 (begrotingsartikel CE0-1CDD2DA-WT en begrotingsartikel CE0-9CDDADJ-OW). Die fiscale stimulans kan niet langer worden verantwoord nu technologische innovaties, verbeterde bouwmethoden en een toegenomen bewustzijn rond energiezuinig bouwen, het steeds moeilijker maken om nog 'significant beter' te presteren dan de nu al strenge wettelijke norm.

Maar met bovenstaand gerichte ingrepen is het werk zeker nog niet rond. In het eerste kwartaal van 2025 zet mijn administratie in op het leveren van de nodige fiscale input voor het Vlaamse luik van de Belgische inventaris met milieuschadelijke subsidies, die de Europese Unie al tegen uiterlijk maart 2025 verwacht.

En daarna wil ik nog breder in kaart laten brengen over alle Vlaamse belastingen heen welke fiscale koterijen en ondoeltreffende en inefficiënte fiscale maatregelen ons Vlaams fiscaal stelsel ontsieren. Zo kunnen we nadien goed geïnformeerd bekijken wat we best veranderen om ons Vlaams fiscaal beleid nog verder te optimaliseren.

D. Andere gerichte maatregelen

In de VCF zijn er verschillende belastingverhogingen voorzien. De standaard belastingverhoging van de registratiebelasting, respectievelijk van de aanvullende rechten, heeft een vlak tarief van 20% en is niet afgestemd op de aard van de overtreding. Dat wordt soms als onrechtvaardig ervaren. Zo kan het niet tijdig behalen van het e-peil na renovatie niet alleen leiden tot het verlies van het gunsttarief van 1% waardoor men terugvalt op het normaal tarief van 12%, maar daarbovenop ook nog de daarbij horende belastingverhoging. Een zware rekening voor de koper-belastingplichtige. We onderzoeken dan ook in welke mate de huidige belastingverhogingen verminderd kunnen worden, rekening houdend met de aard van de overtreding en het toepasselijk tarief in de registratiebelasting en/of erfbelasting.

Ik voorzie ook een vereenvoudiging en harmonisering van de heffingen inzake spelen en weddenschappen (begrotingsartikel CE0-9CDDADO-OW). In eerste instantie gaan we na welke mogelijkheden er zijn voor een vereenvoudiging en harmonisering van de tariefstructuur. Op dit ogenblik is er een tarief van 11% voor online en van 15% voor offline spelen en weddenschappen. Bovendien zijn er aparte tarieven voor tafelspelen en

automatische ontspanningstoestellen in casino's. Overleg met de andere Gewesten is hierbij vereist aangezien volgens de Bijzondere Financieringswet de belasting voor online spelen en weddenschappen verschuldigd is in het gewest waar de spelen plaatsvinden en de weddenschappen worden aangegaan, hetgeen wordt bepaald door de locatie van de server. Aangezien een server in eender welk gewest kan worden geplaatst is het nodig om de tarieven van de verschillende gewesten op elkaar af te stemmen. Voor de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (begrotingsartikel CE0-9CDDADO-OW) heb ik via het Programmadecreet BO2025 wel al het initiatief genomen om vanaf 2025 het tarief te verhogen voor de meest schadelijke goktoestellen (de toestellen die onder categorie 1 vallen).

Ook de federale ontwikkelingen volgen we nauwgezet op. Dat betreft zowel de federale regeringsonderhandelingen als de initiatieven voor een nieuwe staatshervorming. Verder gaan we ook in dialoog met de federale collega's over specifieke dossiers waarin we bepaalde uitzonderingen willen bepleiten. Zo vragen we een veralgemeend btw-tarief van 6% bij de sloop en wederopbouw in het kader van klimaatbeleid en om betaalbaar wonen te ondersteunen. Een veralgemening van dat gunsttarief kan niet alleen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen door duurzaam bouwen te stimuleren, maar ook zorgen dat woningen voor een breder publiek betaalbaar blijven. En dat laatste is een prangende maatschappelijke verzuchting nu het bouwen en lenen voor een eigen woning steeds duurder wordt en meer en meer Vlamingen het moeilijker krijgen om hun verbouwproject nog te kunnen realiseren.

Gezien het belang van Europese regelgeving volgt mijn administratie van nabij de lopende onderhandelingen op over relevante Europese dossiers. Zo bijvoorbeeld inzake de herziening van de energiebelastingrichtlijn (*Energy Taxation Directive*, ETD). Vanuit Beleidsdomein FB coördineren we de standpunten van de betrokken inhoudelijke beleidsdomeinen en vertalen en verdedigen we de Vlaamse belangen in de interfederale werkgroep. Het doel van deze herziening is om de verouderde richtlijn (van 2003) in overeenstemming te brengen met de huidige situatie en met de vernieuwde energie- en klimaatdoelstellingen. Dat gebeurt onder andere door minimumaccijnzen op energieproducten en elektriciteit aan te passen op basis van hun energie-inhoud en milieuprestaties. Aangezien dat fiscale dossier met unanimititeit moet worden goedgekeurd, verloopt het Europese besluitvormingsproces moeizaam.

Daarnaast coördineert het Departement FB ook het Vlaamse standpunt in het EU-taxonomiedossier. Via gedelegeerde handelingen ontwikkelt de Europese Commissie gemeenschappelijke criteria die voor financiële en grote niet-financiële ondernemingen in alle lidstaten bepaalt welke van hun economische activiteiten onder welke voorwaarden duurzaam (kunnen) zijn. Vanuit ons beleidsdomein waken we, in samenwerking met de betrokken inhoudelijke beleidsdomeinen, over de impact op Vlaamse burgers en ondernemingen.

OD 2. We versterken de werking van de Vlaamse belastingadministratie

In 2024 creëerden we de mogelijkheid om de invorderingsexpertise binnen de Vlaamse overheid maximaal te centraliseren en schaalgrootte te creëren door VLABEL aan te stellen als centrale invorderingsentiteit. Via een centrale dienstverlening draagt VLABEL bij aan een aanzienlijke verhoging van de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit van de Vlaamse invorderingen.

VLABEL verkent in 2025 in overleg met FOD Financiën ook de mogelijkheden tot optimalisatie van de controle op het bezit van buitenlands vastgoed. Vooral nu het verkooprecht voor de enige eigen woning nog verder verlaagd wordt, is het belangrijk dat onze fiscale gunstregimes gericht worden ingezet voor (jonge) gezinnen die effectief maar één woning bezitten.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

FISCALITEIT, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	17.574.234	1.042.182	18.616.416	2.890	176	3.066
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	17.574.234	1.042.182	18.616.416	2.890	176	3.066

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Op het ISE fiscaliteit worden langs middelenzijde de ontvangsten begroot die het Vlaamse Gewest genereert uit de bruto-opcentiemen (gewestelijke opcentiemen op de personenbelasting), de gewestbelastingen en de planbatenhoeffing.

De evolutie van de algemene ontvangsten valt vooral te verklaren door meer ontvangsten voor de bruto-opcentiemen (CB0-9CDDADN-OW) en meer ontvangsten uit de registratiebelastingen (CE0-9CDDADL-OW).

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.754.117	-33.249	1.720.868	1.754.617	-33.249	1.721.368
Toelagen (interne stromen (IS))	2.580	486	3.066	2.580	486	3.066
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0

Totaal	1.756.697	- 32.763	1.723.934	1.757.197	- 32.763	1.724.434
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toename van de ESR-uitgaven is te verklaren door een stijging van het benodigde budget voor de compensaties aan de gemeenten en provincies voor energiezuinige woningen (CE0-1CDD2DA-WT) en voor de jobbonus (CE0-1CDD2DP-WT). Daarnaast zijn er de lager ingeschatte woongerelateerde fiscale uitgaven (CB0-1CDD2DB-WT), lager ingeschatte fiscale uitgaven voor dienstencheques (CB0-1CDD2DCWT) en lagere werkings- en investeringskosten i.v.m. de inning van de kilometerheffing (CE0-1CDX2DD-WT).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) **Ontvangstenartikelen**

CB0-9CDDADN-OW - BRUTO OPCENTIEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op begrotingsartikel CB0-9CDDADN-OW worden de bruto-opcentiemen begroot die volgens de voorschottenmethode in 2025 aanrekenbaar zijn.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	10.111.963	0	0
Bijstellingen BO 2025	695.894	0	0
BO 2025	10.807.857	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De gewestelijke aanvullende belasting op de PB (bruto-opcentiemen) wordt op 10.807,86 miljoen euro geraamd.

Voor de raming van de bruto aanvullende belasting op de PB (gewestelijke opcentiemen) verwijzen we naar de Algemene Toelichting bij de BO 2025.

De Vlaamse Regering heeft ervoor geopteerd om de verlaging van het opcentiementarief (als gevolg van de verlaging van de autonomiefactor) niet tegen te werken, alhoewel zij hiervoor wel de bevoegdheid heeft.

De Vlaamse begroting 2025 absorbeert bovendien ook de verwachte minderontvangsten als gevolg van de federale maatregelen in de PB (vervat in de raming van de 'belasting Staat') en opteert er bijgevolg voor om ook de negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting niet tegen te werken, maar maximaal uitvoering te geven aan de federale *tax shift* en andere federale maatregelen die de burger ten goede komen.

De voorliggende raming van de bruto-opcentiemen voor het begrotingsjaar 2025 is verder gebaseerd op de voorschottenmethode. Voor bijkomende toelichting wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de Algemene Toelichting bij de BO 2025.

CE0-9CDDADD-OW - KILOMETERHEFFING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten voor Vlaanderen uit de kilometerheffing aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	670.486	0	0
Bijstellingen BO 2025	41.042	0	0
BO 2025	711.528	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Onder constant beleid nemen de ontvangsten uit de kilometerheffing toe met 26.042 keuro. De raming vertrekt van de gerealiseerde ontvangsten tot en met augustus 2024. Er wordt rekening gehouden met een groei van het aantal afgelegde kilometer met 1,3% (=BBP-groei). Op basis van de vooruitzichten van het planbureau leidt de jaarlijkse indexatie van de tarieven tot een toename van de ontvangsten met 2,5% op jaarbasis. Het effect van de vergroening van het vrachtwagenpark op de ontvangsten wordt constant gehouden op -0,4%.

Bovenop de raming onder constant beleid worden 15 miljoen euro extra ontvangsten ingeschreven naar aanleiding van een herziening van de tarieven vanaf 1 juli 2025. Voor de beleidstoelichting verwijst ik naar OD 1, B.

CE0-9CDDADF-OW - HEFFINGEN OP LEEGSTAANDE, VERKROTTE, ONGESCHIKTE OF ONBEWOONBARE WONINGEN EN/OF GEBOUWEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit middelenartikel omvat de opbrengsten uit de heffing ongeschikte en onbewoonbare woningen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	2.500	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	2.500	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming wordt constant gehouden op het niveau 2024 en wordt bij de begrotingsaanpassing bijgesteld in functie van de inkohiering 2024.

CE0-9CDDADG-OW - JAARLIJKSE VERKEERSBELASTING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit middelenartikel omvat de opbrengsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	1.203.395	0	0
Bijstellingen BO 2025	-12.953	0	0
BO 2025	1.190.442	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Onder constant beleid worden de ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting geraamd op 1.190 miljoen euro. Er wordt rekening gehouden met een daling van het aantal te verzenden aanslagbiljetten voor niet-elektrische voertuigen met 2%. Daarnaast wordt verondersteld dat de vergroening van het wagenpark van niet elektrische wagens een

negatief effect heeft op de ontvangsten van 2%. De indexering van de tarieven heeft op de ontvangsten 2025 een positief effect van 2,7%.

CE0-9CDDADH-OW - BELASTING OP INVERKEERSTELLING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de geraamde ontvangsten met betrekking tot de belasting op de inverkeerstelling.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	266.055	0	0
Bijstellingen BO 2025	-3.806	0	0
BO 2025	262.249	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling worden geraamd op 262 miljoen euro. De ontvangsten worden jaarlijks geïndexeerd. De index wordt toegepast op 40% van de ontvangsten aangezien in de tariefformule enkel de luchtcomponent wordt geïndexeerd. Op basis van de vooruitzichten van het planbureau wordt rekening gehouden met een indexatie-effect van 2,7% in 2025.

Er wordt geen effect van de vergroening op het gemiddelde tarief verwacht. De assumptie is dat de jaarlijkse verhoging van de CO₂-factor in de tariefformule het effect van de vergroening compenseert. Er wordt wel rekening gehouden met een daling van het aantal te verzenden aanslagbiljetten met 3% per jaar omwille van het toenemende aandeel van zero-emissievoertuigen.

CE0-9CDDADI-OW - EUROVIGNET

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel werden de ontvangsten uit het eurovignet aangerekend. Ingevolge de invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens werd het eurovignet opgeheven.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit artikel blijft behouden om afwikkelingen van openstaande vorderingen te kunnen aanrekenen.

CE0-9CDDADJ-OW - ONROERENDE VOORHEFFING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de geraamde opbrengsten met betrekking tot de onroerende voorheffing.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	338.666	0	0

(duizend euro)

Bijstellingen BO 2025	15.785	0	0
BO 2025	354.451	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten uit de onroerende voorheffing worden jaarlijks geïndexeerd. Op basis van de vooruitzichten van het planbureau wordt rekening gehouden met een index van 3,2% voor aanslagjaar 2025. Naast de indexatie wordt rekening gehouden met een groei van het KI met 0,7%.

CE0-9CDDADK-OW - ERFBELASTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De erfbelasting omvat zowel het successierecht als het recht van overgang. Beide belastingen worden geheven op de waarde van de goederen die overgaan ingevolge een overlijden. Het successierecht wordt geheven op de waarde van al wat uit de nalatenschap van een inwoner van het Vlaamse Gewest wordt verkregen. Het recht van overgang wordt geheven op de waarde van de onroerende goederen gelegen in het Vlaamse Gewest, verkregen uit de nalatenschap van iemand die geen rijksinwoner is.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	1.729.629	0	0
Bijstellingen BO 2025	35.842	0	0
BO 2025	1.765.471	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten uit erfbelasting worden voor begrotingsjaar 2025 geraamd op 1.765 miljoen euro.

In onderstaande tabel wordt het aantal nalatenschappen weergegeven waarmee wordt rekening gehouden in de raming. Het aantal nalatenschappen is gebaseerd op prognoses van het planbureau over het aantal overlijdens. Op die prognose wordt nog een correctie gemaakt voor dossiers recht van overgang.

Jaar overlijden	2022	2023	2024	2025
Aantal nalatenschappen	69.251	66.322	67.236	67.527

De gemiddelde ontvangst per nalatenschap voor jaar van overlijden 2023, nl. 24.325 euro vormt de basis voor de volgende jaren. Voor 2024 en 2025 evolueert de gemiddelde ontvangst in functie van de inflatieverwachtingen.

CE0-9CDDADL-OW - REGISTRATIEBELASTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten uit de registratiebelastingen aangerekend. De Vlaamse registratiebelastingen zijn: het recht van hypotheekvestiging, het verdelrecht, het verkooprecht en de schenkbelasting.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	3.158.333	0	0
Bijstellingen BO 2025	225.052	0	0
BO 2025	3.383.385	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming van de ontvangsten uit de registratiebelastingen kan opgesplitst worden in een raming onder constant beleid en het effect van een aantal maatregelen in de fiscaliteit.

miljoen euro	BA 2024	constant beleid	maatregelen	BO 2025
Verkooprecht	2.417	296	-107	2.605
Verdeelrecht	81	1	0	82
Recht op hypotheekvestiging	131	21	0	152
Schenkbelasting	530	-11	25	544
	3.158	307	-82	3.383

De raming van het verkooprecht bedraagt 2.605 miljoen euro.

De activiteit op de vastgoedmarkt is in 2023 sterk teruggevallen. In 2024 is er nog geen sprake van een herstel. Er wordt voor 2024 uitgegaan van evenveel transacties als in 2023. De verwachting is dat tegen 2026 wordt teruggekeerd naar normale volumes en dat vanaf 2025 het herstel wordt ingezet. Concreet wordt onder constant beleid een groei voorzien van het aantal transacties met 12% ten opzichte van 2024. Daarnaast wordt rekening gehouden met een stijging van de vastgoedprijzen die 1 procentpunt hoger ligt dan de inflatie.

Bovenop de raming onder constant beleid wordt rekening gehouden met het effect van de verlaging van het tarief gezinswoning van 3% naar 2% (-190 miljoen), de verhoging van het tarief beroepsopkopers van 4% naar 6% (+67 miljoen), het afschaffen van het gunstregime voor ingrijpende energetische renovatie (+12 miljoen) en het afschaffen van de gunstregimes voor onroerend erfgoed (+3 miljoen). Voor de beleidstoelichting verwijs ik naar OD 1, A.

De raming van het verdeelrecht bedraagt 82 miljoen euro. Er wordt geen groei voorzien van het aantal akten. Het gemiddelde recht evolueert in functie van de inflatie.

De raming van het recht op hypotheekvestiging bedraagt 152 miljoen euro. Analoog met het verkooprecht wordt verwacht dat tegen 2026 wordt teruggekeerd naar normale volumes. Voor 2025 wordt rekening gehouden met een stijging van het aantal akten met 15%. Het gemiddelde recht evolueert in functie van de inflatie.

De raming van de schenkbelasting bedraagt 544 miljoen euro. Onder constant beleid wordt rekening gehouden met een kleine 45.000 schenkingsakten. Dat komt overeen met het gemiddelde van 2022 en 2023 en de raming voor 2024. Het gemiddelde recht evolueert in functie van de inflatie.

Bovenop de raming onder constant beleid wordt rekening gehouden met 25 miljoen extra inkomsten uit roerende schenkingen omwille van de verlenging van de "verdachte periode" voor niet geregistreerde schenkingen van 3 naar 5 jaar. Voor de beleidstoelichting verwijs ik naar OD 1, A.

CE0-9CDDADO-OW - AUTOMATISCHE ONTSPANNINGSTOESTELLEN EN SPELEN EN WEDDENSCHAPPEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen en de belasting op spelen en weddenschappen aangerekend.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	93.207	0	0
Bijstellingen BO 2025	45.326	0	0

BO 2025	138.533	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Onder constant beleid evolueren de ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen en spelen en weddenschappen in functie van de inflatie. Bovenop de raming onder constant beleid wordt rekening gehouden met extra ontvangsten uit de herziening van de tarieven. Voor spelen en weddenschappen wordt rekening gehouden met 40 miljoen euro extra ontvangsten. Voor automatische ontspanningstoestellen met 3 miljoen euro extra ontvangsten. Voor de beleidstoelichting verwijs ik naar OD 1, C.

CE0-9CDDTDM-OW - PLANBATENHEFFING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de bedragen gebudgetteerd die naar verwachting worden geïnd voor wat betreft de planbatenheffing.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	2.890	0
Bijstellingen BO 2025	0	176	0
BO 2025	0	3.066	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Omwille van de specificiteit van de planbatenheffing die geen wekerende heffing is en die pas moet worden betaald na een startfeit, kan op zich pas post factum worden ingeschat welke de ingekohierde bedragen en welke de inningen zijn. Om die reden wordt het gemiddelde van de laatste vijf jaar aan werkelijk geïnde heffingen gebudgetteerd.

2019	2020	2021	2022	2023	Gemiddelde
7.899.686	1.297.422	3.129.922	1.819.324	1.182.636	3.065.798

Uitgavenartikelen

CB0-1CDD2DB-WT - WOONFISCALITEIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat voor de woongerelateerde materies de raming van de Vlaamse fiscale uitgaven (belastingverminderingen en belastingkredieten) bij lopende wetgeving. De fiscale uitgaven voor dienstencheques en de wijkwerkencheques zijn niet in de raming begrepen. Laatstbedoelde fiscale uitgaven worden geraamd onder begrotingsartikel CB0-1CDD2DC-WT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.150.479	1.150.479
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-24.585	-24.585
BO 2025	1.125.894	1.125.894
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming van de Vlaamse woongerelateerde fiscale uitgaven voor het begrotingsjaar 2025 is gebaseerd op de bedragen opgenomen in de administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2024 (mededeling van 3 oktober 2024).

Het uitgangspunt van de federale raming voor het aanslagjaar 2025 is het per 30 juni 2024 definitief ingekohierde bedrag van de belastingverminderingen toegekend voor de belastbare periode 2022 (aanslagjaar 2023). Vervolgens wordt voor de aanslagjaren 2024 en 2025 de evolutie bij ongewijzigde wetgeving geraamd. Ten slotte wordt de impact van de gewestelijke maatregelen op de fiscale uitgaven in rekening gebracht, waardoor de evolutie bij lopende wetgeving wordt bekomen. Voor de raming van de fiscale uitgaven met betrekking tot het verwerven en behouden van de eigen woning wordt sinds de BA 2020 een andere ramingsmethode toegepast waarbij meteen de fiscale uitgaven bij lopende wetgeving worden bekomen.

Onderstaande tabel toont voor de woongerelateerde fiscale uitgaven de ramingen bij BA 2024 (aanslagjaar 2024) en BO 2025 (aanslagjaar 2025) bij lopende wetgeving en rekening houdende met het federaal voorschottenpercentage (99,48% bij BA 2024 en 99,55% bij BO 2025).

	(duizend euro)			
	BA 2024 (99,48%)	Andere bijstellingen		BO 2025 (99,55%)
	VAK=VEK	VAK	VEK	VAK=VEK
Bouwsparen	60.175	-253	-253	59.922
Intresten	13.794	-1.727	-1.727	12.067
Woonbonus 2005-2014	591.442	-20.821	-20.821	570.621
Langetermijnsparen	34.172	-2.228	-2.228	31.944
Gewestelijke woonbonus	449.826	577	577	450.403
Restcategorie intresten	0	0	0	0
Onderhoud & restauratie beschermde monumenten & landschappen	275	21	21	296
Renovatie woningen redelijke huurprijs	764	-152	-152	612
Renovatieovereenkomsten	31	-2	-2	29
Totaal	1.150.479	-24.585	-24.585	1.125.894

Bron: FOD Financiën, Raming van de gewestelijke PB

De vermindering van de raming ten opzichte van de BA 2024 (= federale begrotingscontrole 2024) bedraagt 24,6 miljoen euro en situeert zich hoofdzakelijk in de component 'eigen woning' waar de FOD Financiën een negatieve bijstelling doorvoert ten bedrage van 24,5 miljoen euro:

- Bouwsparen: -0,3 miljoen euro;
- Intrestaftrek: -1,7 miljoen euro;
- Vlaamse woonbonus 2005-2014: -20,8 miljoen euro;
- Vlaamse belastingvermindering voor het lange termijnsparen: -2,2 miljoen euro;
- Gewestelijke woonbonus (Vlaamse woonbonus in 2015 en geïntegreerde woonbonus vanaf 2016): +0,6 miljoen euro.

De bijstelling op de componenten 'onderhoud en restauratie van beschermde monumenten en landschappen', 'renovatie van tegen bescheiden huurprijs verhuurde woningen' en 'renovatieovereenkomsten' bedraagt samen -0,1 miljoen euro.

Om tot de hierboven vermelde raming van de fiscale uitgaven te komen, wordt de voorschottenmethode toegepast. Een volledige beschrijving van de gebruikte methode is terug te vinden in de Algemene Toelichting bij de BO 2025 en in de toelichting van de bruto-opcentiemen (zie begrotingsartikel CB0-9CDDADN-OW). De raming van de fiscale uitgaven moet immers aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen. Het toepassen van de voorschottenmethode voor de bruto-opcentiemen impliceert enerzijds de raming

van de voorschotten op de bruto-opcentiemen, en anderzijds de raming van de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen (dit zijn de bruto-opcentiemen verminderd met de fiscale uitgaven). Dat heeft tot gevolg dat het begrote bedrag van de fiscale uitgaven in de uitgavenbegroting zich kan beperken tot de component voorschotten. De raming van de kasmatige afrekening van de fiscale uitgaven wordt immers bij de bruto-opcentiemen verwerkt.

CBO-1CDD2DC-WT - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de raming van de Vlaamse fiscale uitgaven (belastingverminderingen en belastingkredieten) bij lopende wetgeving voor dienstencheques en de wijkwerkencheques.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	153.128	153.128
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-7.478	-7.478
BO 2025	145.650	145.650
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De raming van de Vlaamse werkgerelateerde fiscale uitgaven voor het begrotingsjaar 2025 is gebaseerd op de bedragen opgenomen in de administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2024 (mededeling van 3 oktober 2024).

Het uitgangspunt van de federale raming voor het aanslagjaar 2025 is het per 30 juni 2024 definitief ingekohierde bedrag van de belastingverminderingen toegekend voor de belastbare periode 2022 (aanslagjaar 2023). Vervolgens wordt voor de aanslagjaren 2024 en 2025 de evolutie bij ongewijzigde wetgeving geraamd. Tenslotte wordt de impact van de gewestelijke maatregelen op de fiscale uitgaven in rekening gebracht, waardoor de evolutie bij lopende wetgeving bekomen wordt.

Vanaf 1 januari 2025 wordt het fiscaal voordeel voor de dienstencheques en wijkwerken afgeschaft. De afschaffing heeft in principe pas impact vanaf aanslagjaar 2026 (begrotingsjaar 2026). De voorliggende raming van de fiscale uitgave houdt echter geen rekening met een mogelijk anticipatie-effect in 2024. In voorkomend geval wordt de fiscale uitgave voor aanslagjaar 2025 (begrotingsjaar 2025) wel geïmpacteerd.

Onderstaande tabel toont voor de werkgerelateerde fiscale uitgaven de ramingen bij BA 2024 (aanslagjaar 2024) en BO 2025 (aanslagjaar 2025) bij lopende wetgeving en rekening houdende met het federaal voorschottenpercentage (99,48% bij BA 2024 en 99,55% bij BO 2025).

	(duizend euro)			
	BA 2024 (99,48%)	Andere bijstellingen		BO 2025 (99,55%)
	VAK=VEK	VAK	VEK	VAK=VEK
Dienstencheques en de wijkwerkencheques	153.128	-7.478	-7.478	145.650
Totaal	153.128	-7.478	-7.478	145.650

Bron: FOD Financiën, Raming van de gewestelijke PB

De vermindering van de raming ten opzichte van de BA 2024 (= federale begrotingscontrole 2024) bedraagt 7,5 miljoen euro en wordt – ondanks de toepassing van een hoger voorschottenpercentage (99,55% versus 99,48%) – verklaard door het

toepassen van een lagere groeivoet op het laatst gekende realisatiecijfer (aanslagjaar 2023) dat ongeveer 12,0 miljoen euro minder bedraagt dan de raming voor aanslagjaar 2023 bij BA 2024.

Om tot het uiteindelijk begrote bedrag van de fiscale uitgaven te komen, wordt de voorschottenmethode toegepast. Een volledige beschrijving van de gebruikte methode is terug te vinden in de Algemene Toelichting bij de BO 2025 en in de toelichting van de bruto-opcentiemen (zie begrotingsartikel CB0-9CDDADN-OW). De raming van de fiscale uitgaven moet immers aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen. Het toepassen van de voorschottenmethode voor de bruto-opcentiemen impliceert enerzijds de raming van de voorschotten op de bruto-opcentiemen, en anderzijds de raming van de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen (dit zijn de bruto-opcentiemen verminderd met de fiscale uitgaven). Dat heeft tot gevolg dat het begrote bedrag van de fiscale uitgaven in de uitgavenbegroting zich kan beperken tot de component voorschotten. De raming van de kasmatige afrekening van de fiscale uitgaven wordt immers bij de bruto-opcentiemen verwerkt.

CE0-1CDD2DA-WT - DOELGERICHT FISCAAL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven voor de compensaties aan gemeenten en provincies voor:

- de vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen en gebouwen;
- de vrijstelling van de onroerende voorheffing voor de verbouwing van een winkelpand of de ruimte boven een winkelpand tot woongelegenheden en uitbreiding van de vrijstelling voor vervangbouw (ten gevolge van wijzigingen door het decreet van 22 juni 2018 houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen);
- de ruimere invulling van de vrijstelling voor occasioneel vervoer (ten gevolge van wijzigingen door het decreet van 22 juni 2018 houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	59.800	59.800
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	8.300	8.300
BO 2025	68.100	68.100
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet voor de compensaties aan de lokale besturen bedraagt in 2025 68,1 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2024 betekent dit een toename met 8,3 miljoen euro. 68 miljoen euro is bestemd voor de compensatie energiezuinige woningen. Voor de compensaties voor de ombouw van een handelspand in een kernwinkelgebied, vervangbouw en occasioneel vervoer is een budget nodig van 100 keuro.

Sinds 1 januari 2023 (datum stedenbouwkundige vergunning) wordt de vermindering voor energiezuinige woningen alleen nog toegekend voor ingrijpende energetische renovatie en (gedeeltelijke) herbouw. Vanaf 1 januari 2025 worden ook deze laatste twee verminderingen afgeschaft (OD 1 - C). De beperking van de scope zorgt ervoor dat de uitgaven op termijn gaan dalen. De datum van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is bepalend voor de toekenning van de vermindering. Gelet op de termijn tussen de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning en de eerste toekenning van de vermindering is er de

komende jaren nog een grote instroom aan woningen die kunnen genieten van de vermindering. Ingevolge die instroom neemt het benodigde krediet met 8,3 miljoen euro toe van 2024 naar 2025.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Compensatie Onroerende voorheffing	8.300	8.300	Bijstelling compensatie energiewaardige woningen
TOTAAL	8.300	8.300	

CE0-1CDD2DE-WT - EFFICIENTE INNING EN INVORDERING VAN DE BELASTINGEN IN EIGEN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen dit begrotingsartikel worden alle kosten gegroepeerd die rechtstreeks of onrechtstreeks gerelateerd zijn aan de inning van de gewestbelastingen. Sinds 2021 komen hier ook de uitgaven bij die voortvloeien uit het uitbetalen van de jobbonus.

De belangrijkste kosten zijn:

- het printingcontract (voornamelijk drukken van aanslagbiljetten en hun bijlagen);
- de verzendingskosten; de telefonische ondersteuning van 1700 als eerstelijnscontact tussen burger en VLABEL;
- de exploitatie enerzijds, en het adaptief en correctief onderhoud anderzijds van het Vlaams Fiscaal Platform (VFP);
- de moratoriumintresten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	38.401	38.901
<i>Index</i>	244	244
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	38.645	39.145
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op dit artikel blijft beperkt tot een (gedeeltelijke) indexatie van de kredieten.

CE0-1CDD2DP-WT - JOBBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de Vlaamse jobbonus aangerekend. Om het verschil tussen werken en inactiviteit te vergroten, en tevens de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen verder te verhogen, werd in 2021 een Vlaamse jobbonus ingevoerd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	243.551	243.551
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	4.838	4.838
BO 2025	248.389	248.389

Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Bij de BO 2024 werd voorzien in een groei van de enveloppe voor de jobbonus van 2% per jaar. Het toepassen van 2% groei op het krediet van de begrotingsopmaak 2024 resulteert in een bijstelling van 4.838 keuro.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Jobbonus	4.838	4.838	Groeipad jobbonus (2%)
TOTAAL	4.838	4.838	

CE0-1CDD4DE-WT - EFFICIENTE INNING EN INVORDERING VAN DE BELASTINGEN IN EIGEN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de basisallocatie die de kosten van de inning van planbatenheffing moet dragen, met uitzondering van de personeelskosten. Het gaat dan vooral om geschilkosten en een toerekening van ICT-ontwikkelkosten.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	50	50
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-50	-50
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Ingevolge het instrumentendecreet worden de inningskosten voor nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen niet langer aangerekend op het fonds.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
BRV-fonds	-50	-50	In het instrumentendecreet is voor nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen niet langer voorzien dat de inningskosten van de planbatenheffing aangerekend kunnen worden op het fonds.
TOTAAL	-50	-50	

CE0-1CDD4DX-IS - DAB BRV-FONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel worden de geïnde planbatenheffingen aan het BRV-fonds doorgestort.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK

BA 2024	2.580	2.580
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	486	486
BO 2025	3.066	3.066
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de BBT van Omgeving.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
BRV-fonds	486	486	Bijstelling ifv ontvangsten
TOTAAL	486	486	

CE0-1CDX2DD-WT - KILOMETERHEFFING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit begrotingsartikel worden de werkings- en investeringskosten betaald i.v.m. de inning van de kilometerheffing.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	108.708	108.708
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-14.518	-14.518
BO 2025	94.190	94.190
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het totale benodigde budget 2025, incl. een marge van 1 miljoen euro voor onvoorziene uitgaven, wordt geraamd op 94.190 keuro.

De daling van de uitgaven is te danken aan een lagere kredietbehoefte in vergelijking met 2024 voor de vervangingsinvesteringen van de *On Board Units* (OBU) en het groeiende marktaandeel van de EETS-providers.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Inningskosten kilometerheffing	-14.518	-14.518	Vergoeding Satellic en EETS providers + subsidie Viapass
TOTAAL	-14.518	-14.518	

VII. BELEIDSVELD III. FINANCIËLE OPERATIES

1. Enig inhoudelijk structurelement: financiële operaties

Binnen het beleidsveld financiële operaties is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond de financiële operaties, waaronder:

- De recurrente taken van het kas- schuld- en waarborgbeheer (inclusief rapporteringen);
- Het schuld- en waarborgbeleid;
- Het beheer en de opvolging van de participaties;
- De financiering van de geconsolideerde entiteiten;
- Het actief risicomanagement (verzekeringspremies en pooling van de verzekeringen).

De beleidskredieten die aan dit ISE toe te wijzen zijn hebben betrekking op:

- Aflossing schuld;
- Financiering geconsolideerde entiteiten;
- Participaties;
- Rente op overheidsschuld.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	Rating
Definitie	In de financiële wereld is een rating de uitkomst van een beoordeling van de kredietwaardigheid.
Laatste gekende waarde	Fitch: AA met negatieve outlook Moody's: Aa3 met negatieve outlook
Streefwaarde	Een rating die beter is dan, of gelijk aan die van het Belgische federale niveau
Beleidsmatige relevantie	Het helpt investeerders om een indicatie te krijgen over de financiële stevigheid van een (potentiële) geldnemer. De rating geeft daarbij een inschatting over de zekerheid voor de geldschieter dat de geldnemer volledig en tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De rating beïnvloedt ook de risicopremie die in het rendement wordt opgenomen: hoe hoger de rating, hoe lager de risicopremie en bijgevolg hoe lager het rendement. Om leningen op de kapitaalmarkt te kunnen ophalen, heeft de Vlaamse overheid nood aan minstens 1 rating bij 1 van de 3 grote ratingbureaus: Moody's, Standard en Poor's of Fitch. Deze 3 ratingbureaus zijn van mening dat de rating van de Vlaamse overheid niet meer dan 1 trapje boven de federale overheid kan.
Budgettaire relevantie	De rating beïnvloedt de rentelasten die de Vlaamse overheid moet dragen wanneer zij de nodige middelen ontleent op de financiële markten.

Twee belangrijke outputindicatoren voor de houdbaarheid van de openbare financiën zijn de netto-actief positie alsook de overheidsschuld (definitie bijdrage tot Maastrichtschuld) in verhouding tot de ESR-ontvangsten.

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Een evenwichtige financieringsstrategie voor Vlaanderen

In 2025 analyseren we samen met het schuldcomité de verschillende risico's op de schuldportefeuille en documenteren we verder alle aspecten van het schuldbeheer. Ook maken we een functionele analyse van het kasbeheer met het oog op een verdere optimalisering. Begin 2025 bevragen we de departementen naar de actieve debet- en corporate kaarten. Tot slot zetten we in de loop van 2025 verdere stappen inzake de ontsluiting van relevante informatie.

1.2. Operationele doelstellingen

OD. 1. We zorgen voor een gezonde mix binnen onze financiering

De schuldevolutie wordt verder bewaakt. Het streefdoel blijft behouden om minstens een even gunstige rating te hebben als de federale overheid bij een van de drie grote ratingbureaus.

Net als de voorgaande jaren streven we ernaar om het brede beschikbare gamma aan financieringsinstrumenten en -bronnen doordacht in te zetten om optimaal aan onze financieringsbehoeften te voldoen.

Voor de lange termijn financiering gebruiken we hoofdzakelijk het EMTN-programma met daarbij zowel een mix van grotere benchmarkuitgiftes als kleinere private plaatsingen. De ideale schuldmix (vaste versus vlottende schuld) volgen we samen met het schuldcomité op. De duurzame financiering blijft belangrijk waarbij er jaarlijks minstens één duurzame obligatie wordt uitgegeven. Ook wordt er begin 2025 verder gewerkt aan de update van het duurzame raamwerk waarin meer duurzame categorieën van uitgaven opgenomen worden en waarbij het aangepast wordt aan de recentste richtlijnen. Samen met het consortium van banken dat ons hierbij begeleid, werd een tijdslijn uitgewerkt waarbij het de bedoeling is om de update van het raamwerk klaar te hebben tegen het einde van het eerste kwartaal van 2025.

De EIB wordt ook ingeschakeld voor een gedeelte van de lange termijnfinanciering van het Oosterweelproject. Verder onderzoeken we met de EIB of ze nog andere projecten kunnen financieren.

Voor de korte termijn financiering (tegen een vlottende rentevoet) blijven we gebruik maken van het BCP-programma en de kredietlijn op de zichtrekening.

Het Departement FB blijft ook via het centraal kasbeheer de beschikbare middelen van de geconsolideerde entiteiten activeren en inzetten, zowel op lange als op korte termijn.

Tot slot vragen we aan de federale regering een vrijstelling van roerende voorheffing voor de onderlinge financiering van entiteiten binnen de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid en van gemeenten.

OD 2. We optimaliseren ons financieel risicobeheer

De huidige verzekeringsmarkt maakt het moeilijk om bepaalde risico's tegen aantrekkelijke premies te verzekeren. Mijn administratie zal onderzoeken of alternatieve instrumenten voor de dekking van sommige risico's een interessante manier kunnen zijn om die risico's te beheersen. In 2025 worden hiervoor de eerste stappen ondernomen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

FINANCIËLE OPERATIES, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	215.681	87.316	302.997	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	33.251	33.251	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	370.477	92.605	463.082	0	0	0
Totaal	586.158	213.172	799.330	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De evolutie van de ontvangsten situeert zich in een toename van de middelen in het kader van actief schuldbeheer (terugbetalingen van kapitaal, intresten en dividenden).

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	929.881	-65.471	864.410	929.881	-65.471	864.410
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	3.528.309	815.827	4.344.136	4.047.357	899.189	4.946.546
Totaal	4.458.190	750.356	5.208.546	4.977.238	833.718	5.810.956

Aanwending VAK-ruiter	

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De significante stijging in de geraamde uitgaven vloeit voort uit het actief schuldbeheer van de Vlaamse overheid. Hier wordt in detail op ingegaan bij de volgende begrotingsartikelen aangaande actief schuldbeheer: CB0-1CED2BA-WT, CB0-1CED2BA-PA, CB0-1CEX2BA-PA, CB0-1CED2BA-LE en CB0-4CED2BA-LE.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

CB0-9CEDABA-OI - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Doorstortingen vanuit het Energiefonds voor de financieringskost van Mijn VerbouwLening worden op dit begrotingsartikel aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	33.251	0	0
BO 2025	33.251	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt op dit begrotingsartikel een ontvangst begroot voor de financieringskost van de Vlaamse overheid op het effectief opgenomen en nog uitstaande bedrag van Mijn VerbouwLening. Die financieringskost wordt vanaf 2025 namelijk doorgestort vanuit het Energiefonds. Dit geeft een opwaartse bijstelling van 33,3 miljoen euro.

CB0-9CEDABA-OP - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevat de niet-aanrekenbare ontvangsten in het kader van het kas- en schuldbeheer van de Vlaamse Gemeenschap. Dit zijn voornamelijk terugbetalingen van kapitaal.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	370.477	0	0
Bijstellingen BO 2025	92.605	0	0
BO 2025	463.082	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De volgende ontvangsten worden op dit artikel verwacht voor 2025:

- de terugbetalingen van kapitaal:
- door VMSW van de renteloze leningen van 2015 tem 2024: 196,62 miljoen euro (+26,97 miljoen euro)

- door VWF van de verstrekte leningen van 2016 tem 2024: 227,04 miljoen euro (+64,35 miljoen euro)
- door School Invest van de geconsolideerde LT-lening van december 2017: 31,95 miljoen euro (+814 keuro)
- door VMSW van de klassieke financiering (oude lening): 4,60 miljoen euro (+112 keuro)
- door Diestsepoort van de private plaatsing bij het Vlaamse Gewest: voorziene aflossing in 2025 van 2,6 miljoen euro (+300 keuro)
- door De Warande: 57 keuro (constant): 85 leden in 2024 * 675 euro
- de toerekenbare rente van de swaps Diestsepoort wordt volgens de laatste aflossingstabellen op 216 keuro geraamd (+55 keuro)

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

CB0-9CEDABA-OW - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevat de aanrekenbare ontvangsten in het kader van het kas- en schuldbeheer van de Vlaamse Gemeenschap. Dit zijn voornamelijk intresten en dividenden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	215.547	0	0
Bijstellingen BO 2025	87.450	0	0
BO 2025	302.997	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit artikel worden voor 2025 volgende ontvangsten verwacht:

- Rentebetaling door VMSW van de klassieke financiering (oude lening): 5,82 miljoen euro (-115 keuro)
- Toerekenbare rente op CP uitgegeven door SI + toerekenbare rente LT-lening SI = 31,14 miljoen euro (-11,41 miljoen euro)
- Rente BAM voor de leningen die vanaf 2023 bij FB opgenomen worden: 78,88 miljoen euro (+46,04 miljoen euro)
- Door de nieuwe structuur van het VWF zijn de leningen die aan hen verstrekt worden niet langer renteloos, verwachte rente-ontvangst voor de leningen in de periode 2023-2025: 119,21 miljoen euro (+57,15 miljoen euro)
- De toerekenbare rente van de verstrekte lening aan Diestsepoort: 1,95 miljoen euro (-227 keuro)
- Toerekenbare rente van de obligaties van het vroegere Egalisatiefonds die eind 2015 overgedragen zijn aan het Vlaamse Gewest: 55 keuro (constant)
- Intresten op de zichtrekening: 17,96 miljoen euro (-7,70 miljoen euro)
- Dividend Ethias: 37,99 miljoen euro (+3,17 miljoen euro).
- Preferent dividend School Invest op de kapitaalverhoging van 250 miljoen euro van maart 2016: 10,0 miljoen euro (+550 keuro)
- Dividenden sociale huisvestingsmaatschappijen: 3 keuro (constant)

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

CB0-9CEDABB-OW - ACTIEF RISICOMANAGEMENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten van waarborgpremies aangerekend.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2024	134	0	0
Bijstellingen BO 2025	-134	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

In 2025 worden geen ontvangsten uit waarborgpremies verwacht: de waarborgvergoeding van de Hogere Zeevaartschool in 2024 was eenmalig (-134 keuro).

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

Uitgavenartikelen**CB0-1CED2BA-LE - ACTIEF SCHULDBEHEER****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit programma wordt de terugbetaling van de schuld ten aanzien van de federale overheid begroot die het gevolg is van het definitief vaststellen van de autonomiefactor.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	67.237	67.237
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	3.366	3.366
BO 2025	70.603	70.603
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De definitieve vaststelling van de autonomiefactor (24,957% voor de aanslagjaren 2018 en volgende) resulteerde in een schuld van de Vlaamse overheid ten aanzien van de federale overheid. De bedoelde schuld werd vastgesteld op 1.017,6 miljoen euro en wordt aan de federale overheid terugbetaald via een gelimiteerde inhouding op de maandelijkse overdrachten.

Tot en met 2024 werd er reeds 399,996 miljoen euro terugbetaald. Bij de BO 2025 wordt de terugbetaling op 70,603 miljoen euro geraamd. De terugbetaling wordt aangerekend op het begrotingsartikel CB0-1CED2BA-LE dat bij de BA 2021 gecreëerd werd om de opvolging en de transparantie aangaande de terugbetalingen te verbeteren.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitwerking autonomiefactor BFW	3.366	3.366	De terugbetaling bedraagt 2% op het bedrag 2025 (inclusief afrekening 2024) van een reeks dotaties uit de BFW.
TOTAAL	3.366	3.366	

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de OD's van het ISE Financiële operaties.

CB0-1CED2BA-PA - ACTIEF SCHULDBEHEER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel bevat de doorstorting van de door de Vlaamse overheid opgehaalde bedragen aan te consolideren entiteiten in het kader van de rechtstreekse financiering.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	3.399.000	3.399.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	141.000	141.000
BO 2025	3.540.000	3.540.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2025 zijn de volgende doorstortingen voorzien in het kader van de rechtstreekse financieringen:

- 1.000 miljoen euro aan VMSW (+75 miljoen euro)
- 1.640 miljoen euro aan VWF (+66 miljoen euro)
- 900 miljoen euro aan Lantis (constant)
- 0 miljoen euro aan School Invest (constant)

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Doorstorting VMSW	75.000	75.000	De funding voor VMSW voor 2025 wordt geraamd op 1 miljard euro tegenover 925 miljoen euro bij BA2024.
Doorstorting VWF	66.000	66.000	De funding voor VWF voor 2025 wordt geraamd op 1.640 miljoen euro tegenover 1.574 miljoen euro bij BA 2024. De 250 miljoen euro extra leningsmachtiging voor sociale leningen uit 2024 wordt ook voorzien in 2025.
Doorstorting Lantis	0	0	De funding voor Lantis voor 2025 blijft constant op 900 miljoen euro.
Doorstorting School Invest	0	0	Er wordt geen funding meer verwacht voor School Invest in 2025 (constant).
TOTAAL	141.000	141.000	

CBO-1CED2BA-WT - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevat in de eerste plaats de rente op de directe overheidsschuld. Hieronder worden de rente-uitgaven bedoeld in verband met de zichtrekening, de overgenomen leningen van de Vismijn Oostende en de Gemeentelijke Holding, EMTN, *schuldschein*, interne financieringen in het kader van het decreet beheer financiële activa, Commercial Paper en overige leningen op korte termijn. Dit artikel bevat ook de toe te rekenen rente n.a.v. de overname van de leningen van gemeenten die fuseerden. Daarnaast bevat dit artikel nog allerhande werkingskosten in verband met thesaurie en schuldbeheer.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK

BA 2024	929.366	929.366
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-65.477	-65.477
BO 2025	863.889	863.889
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

- Toelichting herinschatting rentekost:

Beleidszijde/Betaalzijde: bij de BO 2025 stijgen de rentekredieten met 206,90 miljoen euro tot 858,25 miljoen euro. Voor nieuwe financieringen op lange termijn in 2025 en de resterende maanden van 2024 wordt respectievelijk 143,71 miljoen euro en 102,64 miljoen euro aan toerekenbare rente ingeschreven, in totaal aldus 246,35 miljoen euro (zie tabellen hieronder).

Nog op te nemen LT-financieringen in 2024

(in euro)

	Rentebedrag	Financieringsbedrag	Rentevoet
EIB-tranche 3	8.142.500	250.000.000	3,26%
BM 5Y	42.000.000	1.500.000.000	2,8%
PP 15Y	17.500.000	500.000.000	3,50%
PP 25Y	19.000.000	500.000.000	3,80%
PP 10Y	16.000.000	500.000.000	3,20%
Totaal nieuwe financieringen in 2024	102.642.500		

Nieuwe LT-financieringen in 2025

(in euro)

	Rentebedrag	Financieringsbedrag	Rentevoet	Looptijd	Verhouding
VMSW	15.264.315	803.385.000	3,80%	25	0,5
VWF	35.795.012	1.412.961.000	3,80%	25	0,67
Lantis vast	2.538.944,67	801.772.000	3,80%	30	0,08
Lantis vlottend	11.224.808	400.886.000	2,80%		
Herfinanciering EMTN	10.024.000	626.500.000	3,20%	10	0,5
ESR-8 vast	13.744.915,08	859.057.192,50	3,20%	10	0,5
ESR-8 vlottend	4.008.933,57	286.352.397,50	2,80%		0,5
Tekort vast	34.644.000	2.165.250.000	3,20%	10	0,5
Tekort vlottend	10.104.500	721.750.000	2,80%		0,5
ESR-correcties vast	3.546.204	221.637.750	3,20%	10	0,5
ESR-correcties vlottend	1.034.309,50	73.879.250	2,80%		0,5
Relance vast	574.032	35.877.000	3,20%	10	0,5
Relance vlottend	167.426	11.959.000	2,80%		0,5
Delta interne financieringen	1.034.161,42	43.090.059,30	2,40%		
Totaal	143.705.561,23				

Voor de aflossing van de bestaande LT-leningen wordt 476,90 miljoen euro aan rente ingeschreven. Hiervan is het grootste deel bestemd voor de EMTN-leningen (=463,22

miljoen euro). Voor financieringen op korte termijn via het BCP-programma, KT-leningen en via de zichtrekening wordt er 66 miljoen euro ingeschreven. Voor de interne financieringen wordt de rente voor 2025 geraamd op 60 miljoen euro. Voor de nieuw overgenomen gemeenteleningen op 30 september 2024 wordt volgens een ruwe raming 9 miljoen euro aan toerekenbare rente ingeschreven voor 2025.

- Toelichting herinschatting andere financiële kosten:

Beleidszijde/betaalzijde: De andere financiële kosten stijgen met 0,79 miljoen euro tot 5,64 miljoen euro. De stijging is vooral het gevolg van een hoger ingeschatte taks op de effectenrekening (+0,5 miljoen euro) en hogere uitgiftefees (+0,35 miljoen euro).

- Kapitaaloverdracht overname gemeenteleningen:

De 273,16 miljoen euro die ingeschreven werd in 2024 voor de kapitaaloverdracht in het kader van de overname van de gemeenteleningen valt weg in 2025 (-273,16 miljoen euro)

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rente	206.898	206.898	Zie inhoudelijke toelichting hierboven
Andere financiële kosten	788	788	
Kapitaaloverdracht overname gemeenteleningen	-273.163	-273.163	Zie inhoudelijke toelichting hierboven
TOTAAL	-65.477	-65.477	

CB0-1CED2BB-WT - ACTIEF RISICOMANAGEMENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit programma worden zowel de kosten van de makelaar van de pooling verzekeringen gedragen alsook de verzekeringspremies die diensten zonder rechtspersoonlijkheid betalen binnen de pooling van de verzekeringen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	515	515
<i>Index</i>	6	6
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	521	521
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanaf 2025 start er een nieuw makelaarscontract. Op dit moment wordt de makelaarspremie constant gehouden ten opzichte van 2024 aangezien deze overheidsopdracht nog niet gegund is. Dit dient eventueel bijgesteld te worden in 2025. Er starten geen nieuwe polissen in 2025. De overige middelen worden voorzien voor de plaatsing van een studie die de opportuniteiten voor de pooling verzekeringen onderzoekt. Door de grootte van de pooling verzekeringen en de verharde verzekeringsmarkt botst de pooling immers op zijn limieten.

CB0-1CEX2BA-PA - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevat de verschillende participaties die het Departement FB mee opvolgt, zijnde participaties in sociale huisvestingsmaatschappijen, participaties van PMV en andere projecten. Verder bevat dit artikel de uitgaven uit de back swap met Diestsepoort.

Kredietevolucie:

	VAK	VEK
BA 2024	216	519.264
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	55	83.417
BO 2025	271	602.681
Aanwending VAK-ruiter		

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Verantwoording kredieten bij ongewijzigd beleid:

Voor FFTF wordt een kapitaalvolstorting van 18,75 miljoen euro voorzien (VEK).

Voor Imec I-start evergreen wordt verwacht om net zoals in 2024 234 k euro op te vragen (VEK).

Er wordt 55 keuro voorzien voor participaties in sociale huisvestingsmaatschappijen (VAK/VEK).

Het voorzien van een begrotingsruiter voor begrotingsartikel CB0-1CEX2BA-PA is aangewezen omdat er steeds een grote vertraging zit op de verschillende projecten binnen dit participatie-artikel. Bovendien heeft de Vlaamse Regering de afgelopen jaren budgetten ingeschreven ter ondersteuning van de economische groei in de huidige omstandigheden waarbij bedrijven steeds moeilijker aan financiering geraakten. Omdat projecten op het moment van het inschrijven van het budget soms nog onvoldoende concreet zijn, wordt gewerkt met een generiek budget dat later ingevuld kan worden. Het is belangrijk dat op het moment dat de middelen benodigd zijn de Vlaamse Regering haar engagementen kan nakomen.

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

Kredietevolucies:

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Finocas	0	-22.500	Voor Finocas wordt 140 miljoen euro kapitaalvolstorting voorzien in 2025 tegenover 162,5 miljoen euro bij BA2024 (-22,5 miljoen euro VEK)
PMV oude dossiers zoals TINA - Transformatie, Innovatie en Acceleratie, Arkimedes, Via-	0	100.000	Voor PMV wordt voorzien dat er 250 miljoen euro VEK wordt opgevraagd tegenover 150 miljoen euro bij BA2024 (+100.000 k euro VEK)

Invest, Flanders Care, enz.			
Imec Pilot Line	0	-64	Voor Imec Pilot Line wordt 187,5 miljoen euro kapitaalvolstorting voorzien in 2025 tegenover 187,56 miljoen euro bij BA2024 (-64 keuro)
<i>Swaps Diestsepoort</i>	55	55	Voor de swaps Diestsepoort wordt 216 keuro voorzien tegenover 161 keuro bij BA2024 (+55 keuro VAK/VEK)
Relance Fidimec	0	5.926	Voor Fidimec in het kader van het relanceplan wordt verwacht dat de laatste schijf van 5,9 miljoen euro wordt opgevraagd in 2025.
TOTAAL	55	83.417	

CB0-4CED2BA-LE - ACTIEF SCHULDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor het aflossen van het kapitaal van de leningen die behoren tot de directe schuld van de Vlaamse overheid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	61.856	61.856
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	671.406	671.406
BO 2025	733.262	733.262
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Verantwoording kredieten bij ongewijzigd beleid:

- Voor de verwerking van de EMTN-leningen die boven pari uitgegeven worden, wordt 5,84 miljoen euro voorzien.
- Er wordt nog 151 keuro ingeschreven voor het aflossen van de eventuele opname op het Vlaams Investeringsfonds voor de lokale besturen van het laatste nog aanslepende dossier in Kapelle-op-den-Bos.

Voor de beleidstoelichting hieromtrent kan worden verwezen naar de eerste OD van het ISE Financiële operaties.

Kredietevolutie:

Onderstaand schema geeft een overzicht van de bijstellingen die gebaseerd zijn op de bestaande aflossingstabellen.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Aflossing kapitaal bestaande gemeenteleningen uit 2018	52	52	Er wordt 5,07 miljoen euro ingeschreven als kapitaals-aflossing van de bestaande gemeenteleningen uit 2018. Een marge van 100 keuro wordt ingeschreven als voorziening voor rentevoetherzelingen.

			In totaal wordt aldus voor deze gemeenteleningen 5,17 miljoen euro ingeschreven (+52 keuro).
Aflossing kapitaal nieuw overgenomen gemeenteleningen uit 2024	-20.065	-20.065	Voor de overname van de gemeenteleningen uit 2024 werd volgens een ruwe raming 25 miljoen euro voorzien aan kapitaal dat moet worden afgelost in 2025. Daar bovenop wordt 4,94 miljoen euro voorzien voor vervroegde terugbetalingen. In totaal wordt aldus voor de overgenomen gemeenteleningen van 2024 29,94 miljoen euro voorzien (-20,07 miljoen euro).
Aflossing kapitaal EMTN, Vismijn Oostende en Gemeentelijke Holding	626.399	626.399	Volgens de bestaande aflossingstabellen vervalt er in 2025 een EMTN van 626,5 miljoen euro en zijn er kleinere aflossingen van de overgenomen leningen van de Vismijn Oostende voor een bedrag van 165 keuro. In totaal aldus 626,67 miljoen euro aan aflossingen in 2025 (+626,40 miljoen euro)
Aflossing kapitaal interne financieringen langer dan 1 jaar	65.020	65.020	Er wordt 65,5 miljoen euro voorzien voor de interne financieringen langer dan 1 jaar die op eindvervaldag komen in 2025 (+65,02 miljoen euro)
TOTAAL	671.406	671.406	

Overige entiteiten onder toezicht

DIESTSEPOORT

Diestsepoort NV is de eigenaar van het Dirk Boutsgebouw (VAC Leuven), verhuurd aan het Vlaamse Gewest.

Ontvangsten

16.20 Verkopen binnen de overheidssector

De huuropbrengsten die Diestsepoort ontvangt van het Vlaamse Gewest. Deze worden jaarlijks geïndexeerd.

26.10 Renteontvangsten overheid

Dit zijn intresten op de termijnbelegging bij de Vlaamse overheid.

Uitgaven

12.11 Algemene werkingskosten

Deze post omvat algemene werkingskosten zoals kosten m.b.t. onderhoud gebouw, erelonen commissaris, verzekeringen, ...

12.21 Algemene werkingskosten binnen de overheid

Het vastgoedbeheer wordt door het Agentschap Facilitair Bedrijf verzorgd.

12.50 Indirecte belastingen

Deze post omvat voornamelijk de niet-aftrekbare btw, de onroerende voorheffing en de te betalen vennootschapsbelasting.

21.30 Rente op schuld binnen de overheidssector

Het gebouw wordt gefinancierd door een obligatie-uitgifte die volledig werd onderschreven door het Vlaamse Gewest. Deze post omvat de intresten die Diestsepoort betaalt aan het Vlaamse Gewest op de lening. Als gevolg van de stijgende rentevoeten moeten we meer intresten terugbetalen. Dit wordt dan weer gecompenseerd met een dalende swapkost (zie 81.70)

81.70 Andere financiële producten Het renterisico is ingedekt met swaps bij ING.

Deze zijn aangegaan door het Vlaamse Gewest maar de recurrente betalingen aan ING worden doorgegeven aan Diestsepoort. Deze post omvat de betaling van de swap-interesten aan het Vlaamse Gewest.

91.31 Aflossing van de schuld binnen de institutionele groep

In 2025 vindt een terugbetaling van het krediet van het Vlaamse Gewest plaats voor 2,6 miljoen euro.

VIII. BELEIDSVELD IV. BOEKHOUDING

1. Enig inhoudelijk structurelement: boekhouding

Binnen het beleidsveld boekhouding is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond de boekhouding en financiële rapportering, waaronder:

- de verdere uitrol van het DC Boekhouding;
- de financiële verwerking van de boekhouding van de klanten van het DC Boekhouding;
- alle taken die betrekking hebben op de financiële en boekhoudkundige controles op de entiteiten van de Vlaamse overheid;
- de opmaak van de jaarrekening voor de klanten van het DC Boekhouding;
- het voorzien van een stabiel en betrouwbaar financieel systeem en financiële rapporteringsomgeving.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	ISAE 3402
Definitie	ISAE omschrijft in welke mate interne beheersingsdoelstellingen en interne beheersingsmaatregelen uitgewerkt zijn binnen een service-organisatie van de financiële processen die ze uitvoert voor rekening van haar klanten. ISAE 3402 rapportage focust zich dus op de beheersingsmaatregelen die gerelateerd zijn aan de verwerking van financiële transacties.
Laatste gekende waarde	Een ISAE 3402-rapport met een oordeel 'met voorbehoud'
Streefwaarde	Een ISAE 3402-rapport met een oordeel 'zonder voorbehoud'
Beleidsmatige relevantie	Organisaties vragen bij outsourcing van processen die betrekking hebben op de jaarrekening zekerheid bij de juiste uitvoering van die processen. Voor een dienstencentrum met focus op financiële dienstverlening is een ISAE 3402-rapportage dan ook het middel bij uitstek om op een onafhankelijke manier aan te tonen dat de financiële processen die we opnemen voor de klant op een gedegen manier worden uitgevoerd. Die audit zorgt mee voor het realiseren van een kwaliteitsvolle en betrouwbare boekhouding.
Budgettaire relevantie	De rapportage heeft betrekking op de jaarrekening van de rechtspersoon Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap alsook op de jaarrekening van de Vlaamse rechtspersonen die bij het DC Boekhouding zijn aangesloten.

Benaming	Rekeningenrapport over de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid (kort: Rekeningenrapport) + certificering van de individuele jaarrekeningen van de significante rechtspersonen door een bedrijfsrevisor.
Definitie	Het DC Boekhouding stelt voor de rechtspersonen die aangesloten zijn jaarlijks een jaarrekening op. Deze is samengesteld uit de bedrijfseconomische jaarrekening, de begrotingsuitvoering, de ESR-rapportering en eventuele toelichtingen hierbij. Het Rekenhof of de bedrijfsrevisor voert hierop een controle uit en rapporteert daarover in drie certificeringsverslagen, die in onderlinge samenhang moeten worden gelezen.

	Voor de Vlaamse deelstaatoverheid (= geconsolideerde rekening) wordt een ESR-rapportering opgemaakt die beoordeeld wordt door het Rekenhof.
Laatste gekende waarde	Rekenhof Rekeningenrapport 2023: - de begrotingsuitvoeringsrekening en de ESR-rapportering van de Vlaamse Gemeenschap kregen een oordeel zonder voorbehoud - onthouding bij de bedrijfseconomische jaarrekening
Streefwaarde	Een certificeringsverslag zonder voorbehoud van het Rekenhof of de bedrijfsrevisor
Beleidsmatige relevantie	Een belangrijke taak van het DC Boekhouding is het verzorgen van een kwaliteitsvolle en betrouwbare boekhouding. Het finale resultaat daarvan is een jaarrekening die een getrouw beeld geeft van de betreffende rechtspersoon. Het Rekenhof en/of de bedrijfsrevisor beoordeelt de kwaliteit van de jaarrekeningen op een onafhankelijke manier.
Budgettaire relevantie	De certificering heeft betrekking op de jaarrekening van de rechtspersoon Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap alsook op de jaarrekening van de Vlaams rechtspersonen die bij het Dienstencentrum Boekhouding zijn aangesloten.

1.1. Strategische doelstellingen

SD.1. Een correcte en transparante Vlaamse boekhouding

Deze Vlaamse Regering wil inzetten op een nog meer performante en transparante boekhouding. Hiervoor is het DC Boekhouding het expertisecentrum van de Vlaamse overheid. Het dienstencentrum hanteert eenvoud, transparantie en klantgerichtheid als leidende organisatieprincipes voor haar belanghebbenden. We zorgen ervoor dat de financiën van onze klanten kloppen, van begroting tot uitvoering en rapportering. We leveren betrouwbare, correcte en tijdige gegevens over de begrotingsuitvoering.

Door processen verder te standaardiseren, stijgt de efficiëntie. In 2025 blijven we ons inzetten voor een correcte en transparante boekhouding voor de Vlaamse overheid. Om die ambitie waar te maken, investeren we in een toekomstgericht financieel systeem.

Het nieuwe systeem, onderdeel van het FOMO-project, moet onze financiële rapportages robuuster en inzichtelijker maken. Dat biedt betere ondersteuning aan onze interne processen en draagt bij aan het vertrouwen van onze stakeholders en klanten in de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de Vlaamse boekhouding.

Door in moderne technologieën en het stroomlijnen van onze werkwijzen te investeren, evolueren we naar een performanter financieel systeem. De transitie naar een nieuw systeem wordt gedragen door een sterke focus op procesoptimalisatie, datakwaliteit en risicobeheersing, met als doel een naadloos functionerend systeem dat voldoet aan de hoogste normen van financiële integriteit en transparantie.

1.2. Operationele doelstellingen

OD.1. We zorgen klantgericht voor gestroomlijnde financiële en boekhoudkundige processen

Om de kwaliteit en klantgerichtheid van de centrale dienstverlening van het dienstencentrum boekhouding verder te verbeteren, zal er uiterlijk eind 2025 een bevraging uitgevoerd worden onder de overheidsentiteiten. Die bevraging brengt de verbeterpunten en bijkomende functionaliteiten in kaart, waarna een concrete *roadmap*

wordt opgesteld. Daarnaast is het belangrijk dat het dienstencentrum boekhouding op een consistente manier duidelijke kwaliteitsniveaus bepalen en hier jaarlijks over communiceren, zodat de openheid en transparantie richting hun afnemers versterkt wordt en de kwaliteit van de dienstverlening zichtbaar is. Ten slotte is het cruciaal om een duurzame financiering te garanderen. In 2025 wordt van de dienstencentra, waaronder het dienstencentrum boekhouding, een voorstel voor een financieringsmodel verwacht voor de Vlaamse Regering. Dat model moet naast de centrale financiering ook de vaste kosten en het standaardgebruik dekken. Daarnaast moeten afnemende entiteiten bijdragen aan de financiering van variabele kosten bij disproportioneel hoge volumes. Die acties beogen een grotere afname van de centrale dienstverlening van de dienstencentra.

In 2025 ligt de focus op de gunning en contractering van het raamcontract voor de realisatie van het FOMO-project. Tegelijkertijd worden de eerste stappen van de implementatie gezet, waarbij we streven naar maximaal gebruik van de standaardfunctionaliteiten van het nieuwe ERP-systeem. Dat "*fit to standard*"-principe houdt in dat de standaardoplossing zoveel mogelijk adopteren en alleen aanpassingen doorvoeren als die absoluut noodzakelijk zijn voor de specifieke noden van onze organisatie of klanten. Op die manier krijgen we een efficiëntere implementatie, minder complexiteit en minder onderhoud op de lange termijn.

Dit jaar ligt de focus op het opzetten van volgende activiteiten:

- Fit/Gap workshops: Tijdens deze workshops ligt de nadruk op het minimaliseren van aanpassingen. We analyseren of onze huidige processen kunnen worden aangepast om beter aan te sluiten bij de standaardfunctionaliteiten van het nieuwe ERP-systeem, zodat we zoveel mogelijk kunnen adopteren in plaats van aan te passen;
- Planning en ontwerp van het nieuwe systeem: Bij het opstellen van de *blueprint* focussen we ons op het benutten van de standaardprocessen binnen FOMO. Het ontwerp is eenvoudig en efficiënt, met klantgerichte oplossingen die weinig aanpassingen vereisen;
- Opleidingen voor projectteam en sleutelpersonen: Om de standaardfunctionaliteiten optimaal te benutten, investeren we in gerichte opleidingen voor ons projectteam en de proceseigenaren. De sleutelpersonen worden voorbereid om de standaardoplossingen te adopteren en ze zo effectief mogelijk te implementeren in de dagelijkse werking;
- Datamigratie en opschoning: Een gestroomlijnde datamigratie is essentieel voor een succesvolle implementatie. Door data op te schonen en te standaardiseren, zorgen we ervoor dat deze naadloos kunnen worden geïntegreerd in het nieuwe systeem zonder complexe aanpassingen;
- Activering van het netwerk voor veranderingsbeheer: We brengen de impact van de veranderingen in kaart en activeren ons netwerk voor veranderingsbeheer. Het netwerk helpt de organisatie en klanten bij het omarmen van de standaardprocessen, waardoor adoptie van het systeem wordt gestimuleerd.

Hoewel de focus en tijdsinvestering grotendeels op FOMO liggen, worden ook de nodige andere initiatieven genomen. Zo zetten we ons in om het participatieregister te faciliteren en te ondersteunen. Er wordt ook gewerkt aan de decretale verankering van het participatieregister. Om een hogere graad van transparantie te bekomen, wordt ook jaarlijks de consultancy-uitgaven gepubliceerd. Daarnaast blijft het DC Boekhouding zijn klanten begeleiden bij hun organisatorische en boekhoudkundige transitie.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BOEKHOUDING, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	52.690	-45.890	6.800	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	52.690	-45.890	6.800	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De neerwaartse evolutie van de toelagen wordt verklaard door enerzijds een technische bijstelling bij de afromingsoefening m.b.t. de herverdelingen vanuit de relance- en Oekraïneprovisie. Anderzijds is er ook de afroming bij het BRV-fonds naar de algemene ontvangsten bij Financiën en Begroting i.h.k.v de subsidie voor leegstaande bedrijfsruimten.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	7.769	1.787	9.556	8.213	1.787	10.000
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties)	0	0	0	0	0	0

(PA); geen ESR-impact)						
Totaal	7.769	1.787	9.556	8.213	1.787	10.000
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toename van de ESR-uitgaven is grotendeels toe te schrijven aan de bijstelling voor de projectkosten voor FOMO (CB0-1CFD2EA-WT).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)
Ontvangstenartikelen

CB0-9CFDAZY-OI - BRV-FONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de terugstortingen i.h.k.v. een afoming bij het BRV-fonds aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	6.800	0	0
BO 2025	6.800	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In uitvoering van het regeerakkoord wordt bij begrotingsopmaak 2025 6,8 miljoen euro bespaard op de subsidie voor leegstaande bedrijfsruimten. Op dit begrotingsartikel wordt de begrotingstechnische vertaalslag van deze besparing verwerkt in de vorm van een afoming bij het BRV-fonds naar een algemene ontvangst bij Financiën en Begroting.

CB0-9CFDAZZ-OI - ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Terugstortingen ingevolge de afomingsoefening die bij DAB's en rechtspersonen gebeurt na herverdeling uit bijvoorbeeld de relance- en Oekraïneprovisie worden op dit begrotingsartikel aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	52.690	0	0
Bijstellingen BO 2025	-52.690	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BA 2024 vond er een afomingsoefening m.b.t. de herverdelingen vanuit de relance- en Oekraïneprovisie plaats. De onbenutte relance- en Oekraïnekredieten werden teruggestort naar de algemene middelen en kwamen toe op dit begrotingsartikel. Bij een

begrotingsopmaak gebeurt er geen dergelijke oefening en worden er daarvoor geen ontvangsten begroot. De ontvangsten uit die afromingsoefening bij BA 2024 worden dan ook teruggedraaid bij BO 2025. Dit geeft een neerwaartse bijstelling van 52,7 miljoen euro.

Uitgavenartikelen

CB0-1CFD2EA-WT - EEN CORRECTE BOEKHOUDING VOEREN EN BEWAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze kredieten dienen ter ondersteuning van de werking van het DC Boekhouding en omvat de kosten voor:

- onderhoud en ondersteuning van het financieel systeem OraFin en de bijhorende rapporteringsomgeving,
- alsook de (project)kosten in de transitie naar een nieuw financieel systeem. (project FOMO)

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	7.769	8.213
<i>Index</i>	57	57
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.730	1.730
BO 2025	9.556	10.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De verhoogde budgetten waarborgen de continuïteit van de bestaande OraFin-oplossing, gezien de stijgende licentiekosten en toegenomen complexiteit. Deze kredieten zijn cruciaal voor het onderhouden van het financieel systeem en de rapporteringsomgeving van het DC Boekhouding. Dit stelt ons in staat om de financiële processen op een klantgerichte, transparante en correcte manier te blijven uitvoeren.

In 2025 ligt de focus op de gunning en contractering van het raamcontract voor het FOMO-project, dat de basis vormt voor de transitie naar een toekomstgericht financieel systeem.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Projectkosten FOMO	1.500	1.500	Budget om de laatste fase van het aanbestedingstraject van de vernieuwing van het financieel systeem te financieren
Runkost OraFin	230	230	Budget om de operationele licentiekosten van OraFin te financieren
TOTAAL	1.730	1.730	

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1. Departement Financiën en Begroting

Het Departement FB is een horizontaal departement dat het financiële, fiscale, budgettaire en boekhoudkundige kenniscentrum wil zijn van en voor de Vlaamse overheid. De apparaatskredieten van het Departement FB worden gebruikt voor het betalen van de lonen van de personeelsleden en voor de facilitaire, informatica- en communicatie-uitgaven. Ook de vormings- en welzijnsuitgaven van het Departement FB worden vanuit de apparaatskredieten gefinancierd.

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	3	180	0	19.116	19.116
Bijstelling BO 2025	0	5	0	900	900
BO 2025	3	185	0	20.016	20.016

(duizend euro)

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

CB0-9CADAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel wordt gebruikt voor toevallige ontvangsten, bijvoorbeeld voor het terugstorten van creditnota's of de verkoop van een voertuig dat niet meer in dienst is.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	3	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	3	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming is gebaseerd op het ontvangstenritme van de voorgaande jaren en is vrij constant. De raming blijft dus ongewijzigd ten opzichte van 2024.

CB0-9CADTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het bedrag is gebaseerd op de jaarlijkse budgetlast van de gedetacheerde personeelsleden wiens wedden teruggevorderd worden. De uitgaven van dit fonds worden aangerekend op begrotingsartikel CB0-1CAD4ZZ-LO – LONEN.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	180	0
Bijstellingen BO 2025	0	5	0
BO 2025	0	185	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2024 had het Departement FB twee personeelsleden gedetacheerd buiten de Vlaamse kabinetten. Bijstelling naar de theoretische budgetlast van beide personeelsleden o.a. door indexering de afgelopen periode.

Uitgavenartikelen

CBO-1CAD2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Budget bestemd voor de lonen, vergoedingen en toelagen van de personeelsleden van het Departement FB.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	17.241	17.241
<i>Index</i>	346	346
<i>Compensaties</i>	103	103
<i>Andere bijstellingen</i>	147	147
BO 2025	17.837	17.837
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De Vlaamse Regering besliste op 2 september 2024 de beheersstructuur voor de opvolging van de Europese middelen die aan Vlaanderen werden toegekend in het kader van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (FHV) (*Recovery and Resilience Facility-RRF*) bij te sturen. Vanaf 2025 wordt hiervoor een budget voorzien van 301 keuro.

Op 22 december 2023 besloot de Vlaamse Regering de middelen voor de overige maatregelen van het sectoraal akkoord 2020-2022 te herverdelen voor het jaar 2023. Omdat die maatregelen een recurrent karakter hebben, besliste de Vlaamse Regering op dat moment dat die herverdeling (voor identieke bedragen) bij BA 24 hernomen wordt. Vanaf BO25 wordt die herverdeling recurrent opgenomen.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SKC2TG-PR	210	210	sectoraal akkoord 2020-2022
Naar CE0-1CAD2ZZ-LO	-107	-107	de overdracht van 2 personeelsleden van het Departement FB naar VLABEL vanaf 1 oktober 2024. Loonkost jaarbasis = 142k
TOTAAL	103	103	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling beheersstructuur Europese middelen	-154	-154	Bijstelling BA 2024 naar aanleiding van beslissing VR 2024 0902 DOC.0184/1BIS

Bijstelling beheersstructuur Europese middelen	301	301	Bijstelling BO 25 naar aanleiding van beslissing VR 2024 0902 DOC.0184/1BIS
TOTAAL	147	147	

CB0-1CAD2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het budget is bestemd voor de dagelijkse werking van het Departement FB: verzekeringen, reis en verblijfkosten, erelonen, vorming en preventie van het personeel, maar ook voor kantoorbehoeften, post, telefonie, onderhoud- en herstellingskosten, enz. De informaticamiddelen van het Departement FB worden besteed aan algemene werkmiddelen (licenties en onderhoudscontracten, investeringen in het informaticapark (vb. laptops), kleine werkaanvragen voor kantoorautomatisering, onderhoud van maar ook het uitvoeren van uitbreidingen en/of wijzigingen aan de IT-toepassingen en de ondersteuning- en advisering op vlak van privacy en security van de informatie van het Departement FB.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.875	1.875
<i>Index</i>	15	15
<i>Compensaties</i>	300	300
<i>Andere bijstellingen</i>	-11	-11
BO 2025	2.179	2.179
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Naast de budgetten voor de recurrente werking voorziet dit artikel ook extra budgetten voor 2025. Zo zijn er een aantal meerkosten begroot om het ICT-beleid te kunnen realiseren (extra DPO & PO ondersteuning, nieuwe helpdesктоepassing, extra software ter ondersteuning van datarapportering en een meer performante webomgeving) voor een totaalbedrag van 300 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van CB0-1CBD2AA-WT	300	300	Interne compensatie ter uitbereiding van de werkmiddelen op vlak van ICT.
TOTAAL	300	300	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Expertencel RRF	-11	-11	Enmalig BA 2024: Expertencel RRF (niet recurrente gedeelte)
TOTAAL	-11	-11	

CB0-1CAD4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Variabele weddenkredieten: begrotingsartikel voor ontvangst van gedetacheerde personeelsleden wiens wedden teruggevorderd worden. Raming op basis van vermoedelijke uitgaven, afhankelijk van de detachering van personeelsleden buiten de Vlaamse overheid. De ontvangst van dit begrotingsartikel wordt aangerekend op CB0-9CADTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Er worden geen uitgaven verwacht in 2025 van gedetacheerde personeelsleden van het Departement FB die op variabel krediet moeten worden aangerekend.

1.2. Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)

VLABEL is een beleidsuitvoerend agentschap. Het overgrote deel van het personeel van VLABEL wordt rechtstreeks – behoudens ondersteunende functies en taken – ingezet voor de inning van de Vlaamse gewestbelastingen, voor de organisatie van de noodzakelijke fiscale controles en voor de dossierverwerking inzake bezwaarschriften, vrijstellingen of verminderingen.

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	0	0	75.233	76.142
Bijstelling BO 2025	0	0	0	585	585
BO 2025	0	0	0	75.818	76.727

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

CE0-1CAD2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de loonkredieten voor de personeelsleden van VLABEL.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	67.942	67.942
<i>Index</i>	1.380	1.380
<i>Compensaties</i>	1.172	1.172
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	70.494	70.494
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevoluties op dit artikel beperken zich tot de index, extra kredieten in het kader van het sectoraal akkoord en een compensatie naar aanleiding van een overdracht van twee personeelsleden.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van CB0-1CAD2ZZ-LO	107	107	de overdracht van 2 personeelsleden van het Departement FB naar VLABEL vanaf 1 oktober 2024. Loonkost jaarbasis = 142k
Van SG0-1SKC2TG-PR	1.065	1.065	sectoraal akkoord 2020-2022
TOTAAL	1.172	1.172	

CE0-1CAD2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de recurrente werkingskosten in het algemeen en de werkingskosten op vlak van bureaumateriaal en informatica, en anderzijds de investeringen op deze vlakken.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	7.031	7.940
<i>Index</i>	43	43
<i>Compensaties</i>	-1.750	-1.750
<i>Anderse bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	5.324	6.233
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevoluties op dit artikel beperken zich tot de indexatie en het terugdraaien van de meerontvangsten uit de wegenheffing. De meerontvangsten uit de wegenheffing worden pas bij de begrotingsaanpassing in uitgaven omgezet, als de gerealiseerde ontvangsten van het voorgaande jaar gekend zijn.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MHH2RA-WT	-1.750	-1.750	Meerontvangsten wegeninspectie 2024 (jaarlijks te herzien bij BA)
TOTAAL	-1.750	-1.750	

CE0-1CAD4ZZ-LO - LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de basisallocatie waarop de lonen worden aangerekend van de personeelsleden die worden ingezet bij de inning van de planbatenheffing.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	260	260
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-260	-260
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Ingevolge het instrumentendecreet worden de inningskosten voor nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen niet langer aangerekend op het fonds.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
BRV-fonds	-260	-260	In het instrumentendecreet is voor nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen niet langer voorzien dat de inningskosten van de planbatenheffing aangerekend kunnen worden op het fonds.
TOTAAL	-260	-260	

2. Thema-overschrijdend

De kredieten die hierna worden opgenomen zijn niet specifiek toe te rekenen aan een beleidsveld/programma. Daarom worden ze opgenomen in dit thema-overschrijdend luik.

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	627.268	0	0	673.118	1.859.139
Bijstelling BO 2025	-53.569	0	0	396.643	-252.588
BO 2025	573.699	0	0	1.069.761	1.606.551

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De evolutie van het VAK voor 2025 kan worden verklaard door de indexaanpassing, de bijstellingen voor de nieuwe initiatieven rond digitalisering en de opgetrokken VAK-provisie voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Aan VEK-zijde zien we een daling die voornamelijk kan worden toegeschreven aan de gewijzigde VEK-behoefte voor Relance.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

CB0-9CBDAAF-OL - EUROPESE PROJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel heeft als doel om de globale positie (schuld of vordering) van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de Europese Commissie in het kader van Europese subsidies uit te drukken. Verwante begrotingsartikels: CB0-1CBX2AF-PA, CB0-1CBX2AF-LE en CB0-9CBDAAF-OP.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit artikel worden geen kredieten voorzien omdat de balanspositie ten opzichte van de EU verder verloopt via het artikel CB0-9CBDAAF-OP.

CB0-9CBDAAF-OP - EUROPESE PROJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel heeft als doel om de globale positie (schuld of vordering) van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de Europese Commissie in het kader van Europese subsidies uit te drukken. Verwante begrotingsartikels: CB0-1CBX2AF-PA, CB0-1CBX2AF-LE en CB0-9CBDAAF-OL.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	33.717	0	0
Bijstellingen BO 2025	324.110	0	0
BO 2025	357.827	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De bijstelling op de positie ten opzichte van Europa voor RRF en Repower EU wordt verklaard doordat er een geraamde ESR-ontvangst van 215.872k EUR is in 2025 en een geraamde kasontvangst van 573.699k EUR. De basis voor BO 2025 met betrekking tot de balanspositie in 2024 is dezelfde als bij BA 2024, waardoor enkel de ESR-ontvangsten en geraamde kasontvangsten uit 2025 een impact hebben op de bijstelling.

CB0-9CBDAAF-OW - EUROPESE PROJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden, conform de aanrekeningsregels inzake Europese subsidiëring, de ontvangsten uit het RRF, REPowerEU en de BAR geboekt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	593.551	0	0
Bijstellingen BO 2025	-377.679	0	0
BO 2025	215.872	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de BO 2025 wordt uitgegaan van 541,9 miljoen euro VEK-uitgaven in 2025 voor relance, tegenover 1.035 miljoen euro bij BA 2024 in 2024. De ontvangsten die hiermee overeenstemmen bedragen 136,3 miljoen euro RRF, tegenover 517,5 miljoen euro BA 2024. Bij BA 2024 waren er ook nog 0,7 miljoen euro BAR-middelen geraamd. In uitvoering van het REPowerEU-hoofdstuk worden er 79.619 keuro uitgaven in 2025 verwacht, tegenover 75.394 keuro bij BO 2024. Deze worden volledig met Europese middelen gefinancierd. De corresponderende ontvangsten worden aan dit artikel toegevoegd.

Uitgavenartikelen

CB0-1CBD2AA-WT - BELEIDSVOORBEREIDING, COMMUNICATIE EN ONDERSTEUNINGSENTITEIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het krediet van dit begrotingsartikel wordt aangewend voor het inwinnen van adviezen over en ondersteuning bij de beleidstaken van het Departement FB. Het gaat hierbij o.a. om logistieke en juridische adviezen, consultancy-opdrachten, enz. Dit artikel wordt eveneens aangewend voor de verdere ontwikkelingen inzake de leesbare begroting, de ontwikkeling van de toepassingen BCT, KRAB en het subsidieregister. Tot slot worden ook communicatie-initiatieven en de kosten voor beleidsondersteunend en beleidsadviserend werk over grote projecten en publiek-private samenwerking (PPS) op dit artikel aangerekend.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	4.772	4.772
<i>Index</i>	38	38
<i>Compensaties</i>	-300	-300
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	4.510	4.510
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Om in te zetten op de verdere digitalisering van de processen met betrekking tot de begrotingsopmaak, begrotingsaanpassing, meerjarenraming, monitoring en jaarrekening, wordt het projectteam BCT in 2025 behouden. De kosten voor de uitbouw van het dienstencentrum voor het operationeel houden van de applicaties, waaronder BCT, maar ook KRAB, VTS en EMOE, zijn ook voorzien op dit begrotingsartikel. Verder wordt er ondersteuning voorzien voor het in stand houden van de huidige rapporteringen en het ontwikkelen van de nieuwe rapporteringstechnologie. De kost voor het inrichten van de Cloud-omgeving voor al die applicaties is ook begroot op dit artikel.

Verder blijven we in 2025 inzetten op beleidsontwikkeling. In het kader van de operationalisering van de rol van het Departement FB in het evaluatiebeleid worden er ook voldoende middelen ingezet voor de ondersteuning van de beleidsdomeinen bij de beleidsevaluaties. Daarnaast worden de middelen aangewend voor onder andere het verdere verloop van het Steunpunt FB, beleidsonderzoek, juridische bijstand voor de vertegenwoordiging bij de rechtscolleges, enz. Tot slot zet het Departement FB in 2025 ook in op het zowel intern als extern delen van kennis. Zo organiseren we ook in 2025 'DFB inspireert'-sessies, ontwikkelen we podcasts, enz.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar CB0-1CAD2ZZ-WT	-300	-300	Interne compensatie ter ondersteuning van eigen ICT
TOTAAL	-300	-300	

CBO-1CBD2AB-PR - VOOR DE AANPASSING VAN DE LONEN MET TOEPASSING VAN CAO'S EN VOOR UITGAVEN IN HET KADER VAN DE MONITORING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden onderstaande provisionele kredieten gealloceerd:

- Indexprovisie: 526.367 keuro in VAK en 522.836 keuro in VEK;
- Provisie Financiën en Begroting: 104 keuro VEK;
- Provisie endogene groei: 6.300 keuro in VAK en VEK;
- Provisie voor gebeurlijke uitgaven in het kader van de begrotingsmonitoring: 100.000 keuro in VAK en VEK.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	507.217	504.684
<i>Index</i>	119.155	118.256
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	6.300	6.300
BO 2025	632.672	629.240
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Overeenkomstig de op 1 oktober 2024 door het Planbureau gepubliceerde maandvooruitzichten voor de gezondheidsindex vinden de volgende overschrijdingen van de spilindex door de afgevlakte gezondheidsindex normalerwijze plaats in januari 2025 en februari 2026. De sociale uitkeringen worden de maand volgend op de overschrijding en de wedden van het overheidspersoneel 2 maand na de overschrijding met 2% aangepast aan de gestegen levensduurte. Op de indexprovisie 2025 wordt het budgettair effect van de overschrijdingen van januari 2025 en februari 2026 (impact op vakantiegeld dat ESR matig aanrekenbaar is in 2025) ingeschreven. Hiervoor is 526,4 miljoen euro VAK en 522,8 miljoen euro VEK benodigd of een positieve bijstelling van 119,2 miljoen euro VAK en 118,3 miljoen euro VEK t.o.v. BA 2024.

Net als de voorbije jaren dient een provisie voor het ondervangen van de kost van de endogene groei bij de ministeries en de agentschappen met rechtspersoonlijkheid ingeschreven te worden a rato van 6,3 miljoen euro VAK en VEK.

De federale pensioendienst verwacht geen aangroei van de bijdragevoet aan de pool der parastatalen in 2025 (bijdragevoet van 52,5% in 2025 net als in 2024). Hierdoor dient er geen provisie ingeschreven te worden.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Endogene groei 2025	6.300	6.300	Net als de voorbije jaren dient een provisie voor het ondervangen van de kost van de endogene groei 2025 bij de ministeries en de agentschappen met rechtspersoonlijkheid ingeschreven te worden a rato van 6.300 keuro VAK en VEK.
TOTAAL	6.300	6.300	

CB0-1CBD2AH-PR - VOOR RELANCEPLAN VLAAMSE VEERKRACHT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Er werd in 2022 een eenmalige investeringsprovisie van 4,3 miljard euro ingeschreven ter financiering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	1.033.913
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-491.997
BO 2025	0	541.916
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor de VEK-inschatting van de relanceprovisie werd vertrokken van de rapportering van april 2024 over de finale uitvoeringsgegevens 2023. Dit resulteert in een verwachte VEK-behoefte van 541.916 keuro voor 2025 of een bijstelling van -491.997 keuro t.o.v. BA2024.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Betaalkalender Vlaamse Veerkracht	0	-491.997	Wijziging VEK-inschatting
TOTAAL	0	-491.997	

CB0-1CBD2AK-PR - PROVISIE ONDERSTEUNING PROGRAMMATISCHE AANPAK STIKSTOF (PAS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Conform afspraken wordt de provisie bij de nieuwe legislatuur verhoogd tot 200mio euro VAK en VEK.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	26.000	89.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	174.000	111.000
BO 2025	200.000	200.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof-regeling, worden middelen voorzien ter ondersteuning van het plan. Hiertoe werd in 2022 een bedrag van 326 miljoen euro VAK uitgetrokken. In overeenstemming met de conceptnota PAS (VR 2022 2302 MED.0068/2) en met het uitstaande encours worden in 2025 133,3 miljoen euro vereffeningskrediet voorzien om de verplichtingen te honoreren.

De in 2024 éénmalig ingeschreven 26 miljoen euro ter ondersteuning van de stopzettingregeling varkens wordt geschrapt vanaf 2025. Daarnaast wordt vanaf 2025

een nieuwe VAK provisie ingeschreven van 200 miljoen euro. Hierop wordt een betaalkalender van 3 jaar toegepast (33/33/33), wat 66,7 miljoen euro VEK impliceert voor het begrotingsjaar 2025.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Ondersteuning stopzettingsregeling varkens	-26.000	-26.000	Enmalig BO 2024: 26mio onderbenutting VV wordt ingeschreven in de provisie
Restant vereffeningen en stopzettingsregeling	0	-63.000	Restant vereffeningen Natuurherstel (10mio) en stopzettingsregeling donkeroranje bedrijven (40mio)
Nieuwe legislatuur	200.000	200.000	Verhoging provisie nieuwe legislatuur
TOTAAL	174.000	111.000	

CB0-1CBD2AM-PR - NOODFONDS OEKRAINE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze provisie wordt voorzien voor de budgettaire noden ingevolge de vluchtelingencrisis naar aanleiding van het conflict tussen Rusland en Oekraïne.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	123.321	139.568
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	2.093	-13.027
BO 2025	125.414	126.541
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op basis van een *zero-based* benadering worden de budgettaire noden voor de Oekraïneprovisie bij BO 2025 geraamd op 125,4 miljoen euro VAK en 126,5 miljoen euro VEK. De raming is voorafgegaan door een grondige evaluatie van de bestaande beleidsmaatregelen en houdt rekening met de verlenging van het bijzonder statuut tijdelijk ontheemden na maart 2025. De opvangcapaciteit wordt afgebouwd terwijl voor de sectorale maatregelen een status quo of lichte toename verwacht wordt. Dit valt te verklaren door stabiele instroomcijfers die hoger blijven dan de vastgestelde uitstroom.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Technische correctie in sector Werk	0	114	Beperkte VEK-bijstelling nav technische correctie in sector Werk
Zero-based benadering	2.093	-13.141	Voorstel taskforce voor BO25
TOTAAL	2.093	-13.027	

CB0-1CBD2AN-PR - REPOWEREU

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven ter financiering van de Vlaamse projecten in het REPowerEU-hoofdstuk van het aangepaste Plan voor Herstel en Veerkracht.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	0	75.394
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	4.225
BO 2025	0	79.619
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Op basis van een bevraging bij de beleidsdomeinen wordt een vereffening geraamd van 79,6 miljoen euro of een bijstelling van +4.225 k euro t.o.v. BO/BA24.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Betaalkalender REPowerEU	0	4.225	Bijstelling na bevraging van de beleidsdomeinen
TOTAAL	0	4.225	

CBO-1CBD2AO-PR - VERDERE DIGITALISERING DFB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Provisie voor de financiering van de digitalisering van de diverse DFB-processen

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	98.720	16.280
BO 2025	98.720	16.280
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In een tijdperk van alsmear snellere technologische evoluties hervormen we onze overheid op een slimme manier, door volop in te zetten op digitalisering en vereenvoudiging. Ook DFB zet hard in op de transformatie van haar processen. Deze provisie dient om de uitdagingen deze transformatie te kunnen faciliteren.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Verdere digitalisering DFB	98.720	16.280	Financiering van de digitalisering van diverse DFB processen
TOTAAL	98.720	16.280	

CB0-1CBX2AC-PR - VOOR HET ACTIEPLAN ENERGIEEFFICIENTIE EN VOOR STUDIES**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt het volgende provisionele krediet gealloceerd: de provisie voor investeringen i.k.v. actieplan energie-efficiëntie: 8.445 keuro in VAK en VEK.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	7.143	7.143
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.295	1.295
<i>Andere bijstellingen</i>	7	7
BO 2025	8.445	8.445
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Op 15 juli 2022 stuurde de Vlaamse Regering (VR 2022 1507 DOC.0869/1BIS) het klimaatplan Vlaamse overheid – dat in 2016 werd goedgekeurd en in 2021 een eerste keer werd bijgestuurd – bij in lijn met het op 5 november 2021 door de Vlaamse Regering goedgekeurde extra pakket VEKP-maatregelen: de doelstelling voor energiebesparing wordt opgetrokken van 2,5% per jaar naar 3% per jaar. De middelen die nodig zijn voor de financiering van energiebesparingsmaatregelen en het behalen van de doelstellingen voor de gebouwen en technische infrastructuur, worden beschikbaar gesteld via een vermindering van 3% van het energiebudget van de entiteiten met een energiekost van meer dan 100 keuro per jaar. Die vermindering wordt gecompenseerd naar de centrale provisie voor het actieplan 'Energie efficiëntie' ter financiering van energiebesparingsmaatregelen en het behalen van de doelstellingen voor de gebouwen en technische infrastructuur.

Kredietevolucies:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van begrotingsartikel (+)			
Van EB0-1EEB2HU-IS	14	14	Actieplan Energie-efficiëntie
Van EB0-1EFB2LX-IS	79	79	Actieplan Energie-efficiëntie
Van GB0-1GEF2MX-IS	20	20	Actieplan Energie-efficiëntie
Van GB0-1GEF2UX-IS	4	4	Actieplan Energie-efficiëntie
Van HB0-1HAX2ZZ-WT	9	9	Actieplan Energie-efficiëntie
Van HB0-1HEI2MY-IS	72	72	Actieplan Energie-efficiëntie
Van HB0-1HFD2NY-IS	44	44	Actieplan Energie-efficiëntie
Van JB0-1JDB2CY-IS	74	74	Actieplan Energie-efficiëntie
Van KB0-1KFX2EY-IS	24	24	Actieplan Energie-efficiëntie
Van MB0-1MEH2EY-IS	115	115	Actieplan Energie-efficiëntie
Van MB0-1MIH2TY-IS	107	107	Actieplan Energie-efficiëntie
Van MB0-1MIH2UA-WT	15	15	Actieplan Energie-efficiëntie
Van MC0-1MIH2UA-WT	13	13	Actieplan Energie-efficiëntie
Van MD0-1MHH2QA-WT	646	646	Actieplan Energie-efficiëntie
Van QB0-1QCE2DW-IS	40	40	Actieplan Energie-efficiëntie
Van QD0-1QAE2ZZ-WT	6	6	Actieplan Energie-efficiëntie
Van SJ0-1SFC2DY-IS	5	5	Actieplan Energie-efficiëntie

Van SJ0-1SGI2EW-IS	3	3	Actieplan Energie-efficiëntie
Van SJ0-1SHD2FY-IS	5	5	Actieplan Energie-efficiëntie
TOTAAL	1.295	1.295	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Afroming LRM	7	7	bijstelling ingevolge afroming van 7k euro bij LRM i.h.k.v Actieplan Energie-efficiëntie
TOTAAL	7	7	

CB0-1CBX2AF-LE - EUROPESE PROJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel heeft als doel om de globale positie (schuld of vordering) van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de Europese Commissie in het kader van Europese subsidies uit te drukken. Verwante begrotingsartikels: CB0-1CBX2AF-PA, CB0-9CBDAAF-OL en CB0-9CBDAAF-OP.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	4.665	4.665
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-4.665	-4.665
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de BO 2025 worden op dit begrotingsartikel geen uitgaven voorzien. Als de balanspositie van de Vlaamse Gemeenschap zou evolueren naar een schuld ten opzichte van de EU dient dit begrotingsartikel om de aflossingen van de schuld te verwerken.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling BO25	-4.665	-4.665	Geen uitgaven voorzien bij BO25
TOTAAL	-4.665	-4.665	

CB0-1CBX2AF-PA - EUROPESE PROJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel heeft tot doel om de globale positie (schuld of vordering) van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de Europese Commissie in het kader van Europese subsidies uit te drukken. Verwante begrotingsartikels: CB0-1CBX2AF-LE, CB0-9CBDAAF-OL en CB0-9CBDAAF-OP.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0

<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De globale positie van RRF en REPowerEU wordt weergegeven op begrotingsartikel CB0-9CBDAAF-OP.

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
API	Application programming interfaces
BA	Begrotingsaanpassing
BAM	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BBP	Bruto binnenlands product
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BCP	Belgian Commercial Paper Program
BCT	Begrotings- en Consolidatietool
BFW	Bijzondere Financieringswet van 16 januari 1989
BO	Begrotingsopmaak
BOBFO	afdeling Beleidsondersteuning, Begroting en Financiële Operaties
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DPO	Data protection officer
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council configuration
EETS	European Electronic Toll Service
EIB	Europese Investeringsbank
EMOE	Eindejaarrekening, Monitoring, Opvolgen en Evaluatie
EMTN	Euro Medium Term Note
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
FB	Financiën en Begroting
FFTF	Flanders Future Techfund
FOD	Federale Overheidsdienst
IER	Ingrijpende Energetische Renovatie
IF	Inspectie van Financiën
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISAE	International Standard on Assurance Engagements
ISE	Inhoudelijk Structuur Element
ITIL	Information Technology Infrastructure Library
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap (van de Vlaamse overheid)
KBUZA	Kanselarij en Buitenlandse Zaken
KI	Kadastraal inkomen
KRAB	overKoepelend Registratie van Advies IF en Begrotingsakkoorden
Lantis	Leefbaar Antwerpen door Innovatie en Samenwerken
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
LRM	Limburgse Reconversie maatschappij
LT	Lange Termijn
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OD	Operationele Doelstelling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PB	Personenbelasting
PMV	Participatie Maatschappij Vlaanderen
PPS	Publiek-Private Samenwerking
PR	Provisies (ESR-aggregaat)

RRF	Recovery and Resilience Facility (Herstel- en veerkrachtfaciliteit van de Europese unie)
SD	Strategische Doelstelling
TINA	Transformatie, Innovatie en Acceleratie
TO	Toegewezen ontvangsten
VAA	Vlaamse Auditautoriteit van de Europese Structuurfondsen
VAC	Vlaams administratief centrum
VAK	Vastleggingskrediet
VBH	Vlaamse Brede Heroverweging
VCF	Vlaamse Codex Fiscaliteit
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VEK	Vereffeningskrediet
VEKP	Vlaams Energie- en Klimaatplan
VFLD	Vlaams fonds voor de lastendelging
VFP	Vlaams Fiscaal Platform
VLABEL	de Vlaamse Belastingdienst
VMSW	Vlaamse Maatschappij Sociaal Wonen
VO	Vlaamse overheid
VTE	Voltijdsequivalent
VWF	Vlaams Woningfonds
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Regelgevingsagenda

Dit is de stand van zaken van de regelgevingsagenda vanaf de start van de huidige legislatuur tot 18 oktober 2024.

BELEIDSVELD I./ ISE I. BUDGETTAIR BELEID

Programmadedcreet bij de begroting 2025

Omschrijving:

Het programmadedcreet behelst bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2025. Het decreet bevat o.a. de volgende maatregelen die relevant zijn voor het beleidsveld Financiën en Begroting:

- De verlaging van het tarief van de registratiebelasting bij aankoop van een enige eigen woning;
- De afschaffing van de verlaagde tarieven in het verkooprecht en de schenkbelasting voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden;
- De afschaffing van de vermindering voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen;
- De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting;
- De aanpassing van het belastingtarief voor automatische ontspanningstoestellen (categorie 1);
- De aanpassing van het tarief kilometerheffing;
- De opheffing van de belastingvermindering in de PB voor wijk-werken en dienstencheques;
- De beperking van de indexatie van werkingsmiddelen.

Meest recente status:

- 2024 – tweede jaarhelft: op schema.

Duiding bij status:

Het voorontwerp van programmadedcreet werd op 25 oktober 2024 voor principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Na de nodige adviezen wordt het voorontwerp voor definitieve goedkeuring voorgelegd op 8 november 2024. Daarna wordt het ontwerp van programmadedcreet zo snel mogelijk ingediend in het Vlaams Parlement.

BELEIDSVELD II./ ISE II. FISCALITEIT

Decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Omschrijving:

Het decreet voert het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL in. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt het 'pas toe of leg uit'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen.

Meest recente status:

- 2024 - eerste jaarhelft: voltooid.

Duiding bij status:

Het ontwerpdecreet werd op 18 april 2024 aangenomen door het Vlaams Parlement en werd op 31 mei 2024 bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

NB. De Vlaamse Regering heeft op 31 mei 2024 haar principiële goedkeuring gegeven aan het besluit dat uitvoering geeft aan dit decreet. Het besluit is aangepast aan de adviezen van de VTC, GBA en Raad van State en wordt zo snel mogelijk voor definitieve goedkeuring op de Vlaamse Regering geagendeerd.

BELEIDSVELD III. /ISE III. FINANCIËLE OPERATIES

/

BELEIDSVELD IV. /ISE IV. BOEKHOUDING

/

X. BIJLAGE META-DATA INDICATOREN

BELEIDSVELD I./ ISE I. BUDGETTAIR BELEID

/

BELEIDSVELD II./ ISE II. FISCALITEIT

Benaming	Het inningspercentage van de door VLABEL geïnde belastingen.
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Het gewogen gemiddelde inningspercentage over alle belastingen heen van de bedragen op hoofdsom. Inningspercentage = gerealiseerde ontvangsten / te innen belastingen. Te innen belastingen = vastgestelde rechten - ontheffingen.
Bronnen	VLABEL – VFP
Meetfrequentie	Jaarlijks: toestand op 31 december voor een tijdsreeks met de laatste vijf aanslagjaren
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan worden vergeleken met andere overheden die belastingen inkohieren
Reeds gebruikt in andere documenten	Het ondernemingsplan en het jaarverslag van de Vlaamse Belastingdienst

BELEIDSVELD III. /ISE III. FINANCIËLE OPERATIES

Benaming	Rating
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Om de rating te bepalen kijkt het ratingbureau naar een aantal belangrijke indicatoren. Het huidige ratingbureau Fitch heeft 6 'key risk factors' bepaald: de robuustheid van de inkomsten, de aanpasbaarheid van de inkomsten, de houdbaarheid van de uitgaven, de robuustheid van de liquiditeit en de schulden, de flexibiliteit van de liquiditeit en de schulden en de aanpasbaarheid van de uitgaven. Vlaanderen scoort sterk op 5 van deze 6 risicofactoren, en krijgt daardoor momenteel bij Fitch een rating die 1 trapje hoger ligt dan de federale overheid.
Bronnen	De rating wordt gepubliceerd op de website van het betreffende ratingbureau: - Fitch Ratings: https://www.fitchratings.com/ - Moody's: https://www.moody's.com/ - S&P Global Ratings: https://www.spglobal.com/ratings/en/
Meetfrequentie	Ten minste een maal per jaar komt het ratingbureau langs en wordt de rating van Vlaanderen ofwel bevestigd ofwel herzien. Bij een herziening wordt de rating naar boven of naar beneden bijgesteld. Vaak worden voorafgaand aan een ratingverhoging of -verlaging de vooruitzichten bijgesteld naar respectievelijk positief of negatief. Indien er belangrijke wijzigingen optreden kan de rating op ieder moment in het jaar naar boven of naar beneden herzien worden.
Kwaliteitsbeoordeling	De rating van een overheid wordt algemeen beschouwd als een betrouwbare en kwaliteitsvolle indicator voor de financiële stabiliteit en de kredietwaardigheid van een land of regio. De

	rating die Vlaanderen hanteert, wordt steeds toegekend door een internationaal erkend ratingbureau.
Reeds gebruikt in andere documenten	De rating wordt als indicator gebruikt wanneer de financiële stabiliteit en de kredietwaardigheid van de Vlaamse overheid wordt geduid (uitgiften, schuldprogramma's, communicatie naar institutionele investeerders, enz.).

BELEIDSVELD IV. /ISE IV. BOEKHOUDING

Benaming	ISAE 3402
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Bij een rapport met een oordeel zonder voorbehoud worden de uitgewerkte beheersmaatregelen allemaal geacht doeltreffend te functioneren in de geauditeerde periode. Bij kleinere afwijkingen kan een rapport met 'oordeel met opmerkingen' aangegeven worden. Bij significante uitzonderingen kan een rapport met 'oordeel met voorbehoud' gegeven worden. De service organisatie dient dan aangepaste beheersmaatregelen uit te werken om de vastgestelde uitzonderingen te mitigeren.
Bronnen	De bron is het rapport dat wordt opgeleverd door de auditor waarin zijn oordeel wordt meegegeven over de interne beheersmaatregelen. Dit rapport wordt ter beschikking gesteld aan de actoren die gebruik maken van de dienstverlener.
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	De International Standard on Assurance Engagements 3402, "Assurance Reports on Controls at a Service Organization", is uitgegeven door de International Auditing and Assurance Standards Board. Die standaard vereist dat de auditor voldoet aan ethische vereisten en dat de auditor zijn procedures plant en uitvoert om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de beschrijving van de processen van de service organisatie in alle materiële opzichten eerlijk is weergegeven en dat de beheersmaatregelen die de service organisatie neemt op de juiste wijze zijn ontworpen en doeltreffend werken.
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze rapportering wordt gedeeld met bedrijfsrevisoren die deze rapportering als basis gebruiken voor de controle van de jaarrekeningen van hun klant.

Benaming	Rekeningenrapport over de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid (kort: Rekeningenrapport) + certificering van de individuele jaarrekeningen van de significante rechtspersonen door een bedrijfsrevisor.
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Bij een certificeringsverslag zonder voorbehoud gaat het Rekenhof of de bedrijfsrevisor ervan uit dat de jaarrekening/algemene rekening/geconsolideerde rekening een getrouw beeld geeft van de boekhouding.
Bronnen	De bron is enerzijds het Rekeningenrapport dat wordt opgeleverd door het Rekenhof waarin zijn oordeel wordt meegegeven over de kwaliteit van de opgeleverde jaarrekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid. Dit rapport wordt ter beschikking gesteld aan elke burger.

	Anderzijds is de bron voor significante rechtspersonen die aangesloten zijn op het DC Boekhouding het single audit verslag dat wordt opgeleverd door de bedrijfsrevisor.
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Het Rekenhof voert zijn controles uit in overeenstemming met de normen van de internationale organisatie van de hoge controle-instellingen (INTOSAI). Die normen vereisen dat de controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd, dat redelijke zekerheid wordt verkregen dat de rekeningen geen afwijking van materieel belang bevatten. De certificering is van toepassing op alle entiteiten van de overheidssector, zowel de federale als de sociale zekerheidsinstellingen, alsook de gemeenschappen en de gewesten.
Reeds gebruikt in andere documenten	De certificering wordt gedeeld in het Rekeningenrapport dat gepubliceerd wordt op haar website.